

PROGRAM ROZVOJA OBCE MALÉ UHERCE (2024-2031)

Dátum schválenia: 19.2.2024
Číslo uznesenia: 102/10/24
Verzia 1.0

Obsah

Úvod	3
ČASŤ A – ANALYTICKÁ ČASŤ	6
A.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA.....	6
A.1.1 Základná charakteristika obce.....	6
A.1.2 História obce	8
A.1.3 Prírodné podmienky a životné prostredie	8
A.1.4 Obyvateľstvo a demografická situácia	10
A.1.5 Trh práce a sociálna situácia	18
A.1.6 Hospodárska základňa.....	20
A.1.7 Občianska vybavenosť.....	22
A.1.8 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor	24
A.1.9 Bývanie a bytový fond	25
A.1.10 Dopravná a technická infraštruktúra	25
A.1.11 Hospodárenie obce a štruktúra samosprávy	29
A.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	31
A.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA.....	33
A.3.1 SWOT analýza.....	33
A.3.2 Odhad možného vývoja obce a definovanie Stromu potenciálov a výziev / Stromu problémov a limitov	34
A.3.3 Zhodnotenie výsledkov dotazníkového prieskumu	36
ČASŤ B – STRATEGICKÁ ČASŤ.....	38
ČASŤ C – PROGRAMOVÁ ČASŤ	41
C.1 Hospodárska prioritná oblasť.....	41
C.2 Sociálna prioritná oblasť.....	42
C.3 Environmentálna prioritná oblasť	44
ČASŤ D – REALIZAČNÁ ČASŤ	45
D.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenia realizácie	45
D.2 Vecný a časový harmonogram realizácie	46
D.3 Systém monitorovania a hodnotenia programu rozvoja obce	53
*ČASŤ E – FINANČNÁ ČASŤ.....	56
E.1 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR	56
Záver	58
Prílohy Programu rozvoja obce	59

Úvod

Program rozvoja obce (ďalej aj ako PHSR) predstavuje spolu s územným plánom (ak ho má obec vypracovaný) základný a kľúčový dokument pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiach na danom území. Tento dokument formuluje predstavu obce o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PHSR systémovo a koncepcne analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie by malo byť zárukou, že tento strategický dokument nebude len zbytočne rozsiahlym a popisným zoznamom nereálnych plánov (zoznamom zámerov, na ktoré obec nemá dostatok finančných prostriedkov), ale bude skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť zvýšenie kvality životnej úrovne obyvateľov na vybranom území. Program rozvoja obce je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý by mal reflektovať nadradené strategické dokumenty na úrovni okresu, kraja či štátu, ktoré majú dosah na obec a jej územie. Zároveň je viac alebo menej napojený na iné strategické dokumenty viažuce sa na jej územie.

Jednotlivé kapitoly Programu rozvoja obce sú v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. Ten uvádza 5 častí, ktoré strategický dokument musí obsahovať: analytická, strategická, programová, realizačná a finančná časť. Dokument je zároveň v súlade s Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, ktorú vydal Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (v znení jej aktuálnej verzie).

Vstupná správa pre spracovanie /aktualizáciu strategického dokumentu

Program rozvoja obce bol spracovaný na základe potrieb obce Malé Uherce, ktoré vychádzali hlavne z končiaceho sa programového obdobia a tiež z faktu, že pôvodnému programu rozvoja obce končila platnosť a aktuálnosť vzhľadom na formujúce sa nové strategické dokumenty nadradeného charakteru. Vstupná správa pre spracovanie / aktualizáciu strategického dokumentu Program rozvoja obce Malé Uherce bola schválená obecným zastupiteľstvom dňa 03.07.2023

Formulár č. 1 – Vstupná správa pre spracovanie /aktualizáciu strategického dokumentu

VSTUPNÁ SPRÁVA PRE SPRACOVANIE/AKTUALIZÁCIU STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	
Názov dokumentu	Program rozvoja obce Malé Uherce 2024 - 2031
Forma spracovania	Spracovanie Programu rozvoja obce Malé Uherce vykonávala externá firma v súčinnosti s obcou a v súlade s Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja- v znení aktuálnej verzie. Dokument bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.
Riadenie procesu spracovania	Proces spracovania dokumentu bol manažovaný prostredníctvom riadiaceho tímu. Ten zodpovedal za celkovú koordináciu a pozostával

z externých odborníkov a zo zástupcov obce. Riadiaci tím obce Malé Uherce pozostával z nasledovných členov:

Riadiaci tím		
Titul, Meno, Priezvisko	Funkcia v obci / organizácia	Činnosť v riadiacom tíme
Jozef Balážka	starosta obce	Koordinátor riadiaceho tímu
Ing. Ľuboslava Sokolová	externý odborník / MVL Štefánek, s.r.o.	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa
Mgr. Jana Minárechová	externý odborník / MVL Štefánek, s.r.o.	Člen riadiaceho tímu za dodávateľa

Pre potreby spracovania dokumentu bola tiež zriadená skupina- prípravný tím, zo zástupcov obce. Tá zodpovedá za obsahovú stránku Programu rozvoja obce Malé Uherce a plní rôzne úlohy v súlade s metodikou spracovania programu rozvoja obce. Členmi pracovnej skupiny boli:

Zoznam členov prípravného tímu		
Titul, Meno, Priezvisko	Funkcia v obci/organizácia	Funkcia v pracovnom zaradení do procesu spracovania PHSR
Ing. Andrea Bencelová	Poslanec OZ	Koordinátor PHSR
Peter Bučko	Poslanec OZ	Koordinátor PHSR
PhDr. Mgr., MBA, MPH Pavol Handlovič	Poslanec OZ	Koordinátor PHSR
Peter Pivarči	Poslanec OZ	Koordinátor PHSR
Gabriela Šlauková	Poslanec OZ	Koordinátor PHSR
Marek Šuňovský	Poslanec OZ	Koordinátor PHSR
PhDr. Martina Žilková	Poslanec OZ	Koordinátor PHSR
Martina Vanková	Ekonomka obce	Koordinátor PHSR

Členovia riadiaceho tímu a prípravného tímu navzájom spolupracovali a komunikovali podľa potreby (osobne, telefonicky, e-mailom).

Do procesu spracovania dokumentu bola zapojená verejnosť, a to prostredníctvom informácií a dotazníkov umiestnených na webovej stránke obce, na obecnom úrade a obecnej tabuli a taktiež ďalšími vhodnými a relevantnými spôsobmi. Dotazníky pre občanov boli analyzované a zapracované do procesu tvorby Programu rozvoja obce Malé Uherce. Dokument bol vo finálnej časti prerokovaný a schvaľovaný na zastupiteľstve.

Obdobie spracovania

- obdobie spracovania 05/2023 – 12/2023

Financovanie spracovania

Rozpočet obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Harmonogram spracovania Programu rozvoja obce

Harmonogram spracovania Programu rozvoja obce Malé Uherce bol odhadnutý na 7-8 mesiacov. Nasledovná tabuľka predstavuje indikatívny harmonogram spracovania podľa jednotlivých častí, ktoré musí Program rozvoja obce obsahovať.

Formulár č. 2 – Harmonogram spracovania Programu rozvoja obce

Harmonogram spracovania Programu rozvoja obce												
Termín (mesiac v roku)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: vlastné spracovanie

V rámci harmonogramu bolo potrebné najskôr vypracovať Vstupnú správu pre spracovanie /aktualizáciu strategického dokumentu Program rozvoja obce Malé Uherce, ktorá tvorila podklad pre externú firmu na začatie prác na dokumente. Vstupná správa bola schválená na zastupiteľstve obce.

V ďalších krokoch nasledovalo zverejnenie informácie o tom, že sa spracováva dokument Program rozvoja obce Malé Uherce na roky 2024-2031, tlač a distribúcia dotazníka pre občanov, zverejnenie dotazníka online, získanie podkladov pre analytickú časť, analyzovanie vnútorného a vonkajšieho prostredia, ex-post hodnotenie PHSR z minulého obdobia- najmä za účelom získania vstupných informácií do programovej časti.

Nasledovalo spracovanie východísk pre strategickú časť a vypracovanie strategickej vízie a formulácia strategických cieľov a opatrení. Vypracovanie akčného plánu, systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR je výstupom strategickej a programovej časti PHSR. Finančný rámec pre realizáciu PHSR a výber projektov v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami predstavovalo finančnú časť procesu spracovania PHSR spolu so zapracovaním indikatívneho rozpočtu do programového rozpočtu obce. Finalizácia dokumentu predstavovala pripomienkovanie, prerokovanie a schválenie PHSR zastupiteľstvom.

Metódy zapojenia verejnosti do prípravy Programu rozvoja obce

Vzhľadom na charakter dokumentu, ktorý je zameraný na rozvoj života v obci vo všetkých oblastiach, bolo potrebné do procesu jeho tvorby zapojiť aj širokú verejnosť. Ich názory a podnety predstavovali podklad pre tvorbu a plánovanie projektov, ktorých cieľom je skvalitnenie života v obci. Hlavnou metódou zapojenia občanov do tvorby dokumentu bol dotazníkový prieskum, ktorý sa realizoval klasickou papierovo formou a tiež bol dostupný online na vyplnenie. Občania boli informovaní o tvorbe dokumentu cez sociálne siete, stránku obce, vývesnú tabuľu či prostredníctvom rozhlasu.

Východiskové strategické a koncepčné dokumenty

Pri spracovaní Programu rozvoja obce Malé Uherce boli definované ciele a opatrenia v súlade so strategickými a programovými dokumentmi lokálneho, regionálneho a národného významu. Ich zoznam je súčasťou Vstupnej správy pre spracovanie/ aktualizáciu strategického dokumentu Program rozvoja obce. Vstupná správa tvorí prílohu tohto dokumentu.

ČASŤ A – ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť Programu rozvoja obce je založená na databáze informácií a ukazovateľov. Obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie. Zameriava sa tiež na odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce s ohľadom na udržateľný rozvoj. Analytická časť obsahuje analýzu vnútorného aj vonkajšieho prostredia.

A.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

Komplexná analýza súčasného stavu územia je zostavená na základe informácií získaných najmä zo štatistických údajov a prieskumov. Číselné údaje sú uvedené v tabuľkách alebo v grafoch, pričom obsahujú krátky písomný komentár. Analýza vnútorného prostredia vychádza z geografických a demografických daností územia a tiež z jeho histórie.

A.1.1 Základná charakteristika obce

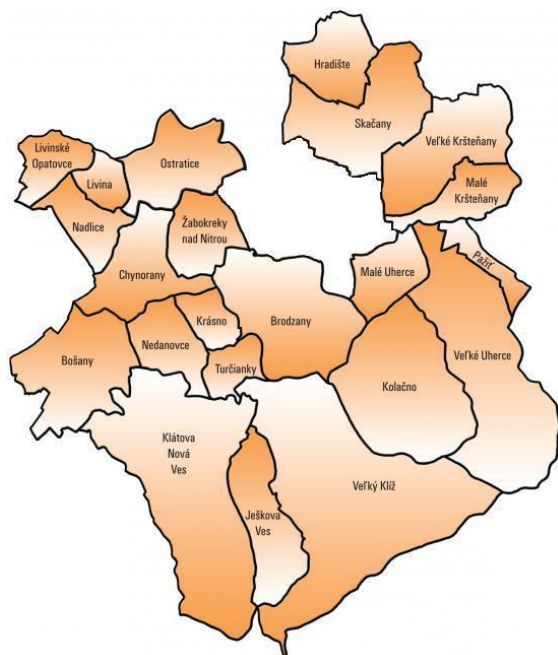
Obec Malé Uherce a jej kataster leží na styku juhozápadného výbežku Hornonitrianskej kotliny s pohorím Tribeč, na nive rieky Nitry, na úpätí kopca Šípok. Z južnej strany je kataster obkolesený bukovými a dubovohrabovými lesmi s prímесou borovíc. Obec sa nachádza na severovýchodnom svahu pohoria Tribeč - ChKO Ponitrie. Obec Malé Uherce administratívne patrí do okresu Partizánske a do Trenčianskeho kraja. Obec bola v r. 1971-1994 súčasťou mesta Partizánske, no potom sa v roku 1994 na základe referenda osamostatnila.

Obr. č. 1: Kraje Slovenskej republiky

Zdroj: <https://www.poznajslovensko.sk/regiony-okresy-mesta-obce>

Obr. č 2 : Obce okresu Partizánske

Zdroj: <https://www.masstredneponitrie.sk/popis-uzemia.html>

Tabuľka č. 1: Základné údaje o obci a kontaktné údaje

Základné údaje	
Kraj	Trenčiansky
Okres	Partizánske
Región	Stredné Ponitrie
Poloha	48°37'17"S 18°24'10"V
Nadmorská výška	211 m n. m.
Rozloha	5,97 km ² (597 ha)
Počet obyvateľov	839
Hustota obyvateľov	132,74 obyv./km ²
ŠÚJ	580953
Kontaktné údaje	
Adresa	Uhrecká 110/96, 958 03
Telefón	+421/38/740 19 05
E-mail	info@maleuherce.sk
WEB stránka	www.maleuherce.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Obec je členom **Regionálneho združenia miest a obcí regiónu Stredné Ponitrie** (RZMO Stredné Ponitrie), ktorého cieľom je chrániť práva a záujmy obcí, zjednocovať ich postup pri vykonávaní úloh zverených obciam, aktívne vplývať na rozvoj samosprávnych funkcií a navrhovať prostredníctvom Združenia miest a obcí Slovenska alebo samostatne ústredným orgánom štátnej správy riešenie kompetenčných problémov medzi samosprávou a štátnou správou. Obec je členom **Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie o. z.**, ktoré funguje na princípoch prístupu LEADER.

A.1.2 História obce

Prvýkrát sa dedina spomína v roku 1274 ako obec a zem kráľovských služobníkov patriacou k oslianskemu dištriktu (okresu). Názov obce je doložený z roku 1274 ako Vgrich, z roku 1352 ako Kysugrouch, Minor Vgrouch a uvádza sa ako sporná zem. Ale už v roku 1388 bola príslušenstvom hradu Sivý Kameň. Na kratší čas tu získali majetkové práva Hunyadyovci a Lessenyeyovci. V roku 1773 je názov obce doložený ako Male Uhercze, z roku 1808 ako Malé Uhrovce, z roku 1920 ako Malé Uherce, maďarsky Kisugróc. Obec je osídlená od neolitu a jej obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom.

Malé i Veľké Uherce vznikli ako strážne osady starých Maďarov na prelome 10. a 11. storočia, keď v tomto priestore existovala dočasná hranica expandujúceho uhorského štátu. Jej obyvatelia patrili ku kráľovským služobníkom až do roku 1274, keď sa na základe donácie kráľa Ladislava IV. Kumánskeho dostali do rúk Štefana z rodu Čákovcov (strýko M. Čáka Trenčianskeho). Čákovským majetkom zostali Malé Uherce až do roku 1321.

Obec tvorili domy, ktoré boli postavené po oboch stranách cesty smerujúcej z Topoľčian do Prievidze. Vedľa cesty tiekol potok, ktorý na dolnom konci tiekol na Pažítie. Domy boli jednoduché, väčšinou zo surových nepálených tehál. Obyvatelia obce boli väčšinou roľníci. Takmer každá rodina mala kus poľa, na ktorom dopestovali všetky plodiny potrebné pre živobytie. Taktiež chovali statok a všetky domáce zvieratá. Do 2. svetovej vojny to bola len konská sila, ktorá uľahčovala ťažké práce. Prínosom pre obec Malé Uherce bol mlyn patriaci rodine Pivarčiovej. Bol dobre strojovo vybavený a mlel obilie na rôzne druhy múky, potrebnej na pečenie chleba a prípravu cestovín, pre domáce zvieratá zase na šrot a otruby. Stroje v mlyne poháňala voda z potoka. Zvyšky veľkého mlynského kolesa sú badateľné ešte aj dnes. Múka sa vtedy nekupovala v obchode, každá rodina mala zásobu na celý rok. V obci boli tri verejné studne. Obec za šesťdesiat rokov úplne zmenila svoju tvár. Veľa domov je zbúraných prípadne zrekonštruovaných. Veľká zmena nastala z dôvodu rozširovania hlavnej cesty smerom do Prievidze vyriešenia križovatky a výstavby cesty vedúcej na sídlisko Šípok.

V obci sa nachádzal v prednej časti udržiavaného parku s množstvom listnatých a ihličnatých stromov kaštieľ. Vysadené tu boli taktiež kvitnúce olivy, ktoré rozvoniavali cez celú obec. V blízkosti hlavnej brány boli záhony letničiek vysádzané do obrazcov.

A.1.3 Prírodné podmienky a životné prostredie

Územie je z hľadiska geomorfologického veľmi pestré. Spodná časť – samotná obec Malé Uherce sa nachádza v prostredí nížinných pahorkatín a horná časť K.Ú. leží až po kótu 551 m n. m. v pásme hornatín - Tríbeč. Katastrálne územie obce leží z hľadiska geomorfologického zatriedenia v sústave Alpsko-himalájskej a podsústave Karpaty. Oblasť – Fatransko-tatranská, oddiel Rázdiel, pododdiel Kolačianska vrchovina, časť- Kolačianska brázda. V rámci ochrany prírody južný cíp katastrálneho územia patrí do CHKO Ponitrie, pričom predmetom ochrany je ochrana lesných komplexov s bohatstvom morfológických a reliéfových zvláštností a zvyškami teplomilnej flóry. To znamená, že v tejto časti územia platí 2. stupeň ochrany podľa zákona č. 287/1994 Z. z. a na niektoré činnosti je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody a krajiny.

Chránená krajinná oblasť Ponitrie je jedna zo 14 chránených krajinných oblastí na Slovensku. Patrí do geomorfologických celkov Tríbeč a Vtáčnik. Vyhlásená bola v roku 1985 a má rozlohu 37 665 ha. Aj keď je CHKO územne kompaktné, tvoria ho dve krajinársky odlišné časti. Severná časť sa rozprestiera na

vulkanickom komplexe pohoria Vtáčnik. Okrem hustých bučín je zaujímavá bizarnými skalnými útvarmi. Najmohutnejšie bralá nachádzame v masíve Buchlova, Kláštorskej skale a najvyššom vrchu, ktorý dal meno celému pohoriu. Južná časť CHKO v pohorí Tribeč je krajinársky odlišná a jej špecifikom sú početné skalky vyskytujúce sa najmä po okrajoch pohoria.

Hlavným predmetom ochrany v tejto oblasti sú súvislé lesné porasty, ktoré sú v južnej časti CHKO veľmi bohaté na teplomilné dreviny. Cenným prvkom krajiny sú aj lokality s výskytom stepnej a lesostepnej flóry a fauny. Územie CHKO Ponitrie je svojimi jedinečnými prírodnými pomermi a pestrú druhovou skladbou výnimočnou ukážkou vývoja fauny a flóry v Karpatskom oblúku. Rastie tu viac ako 1200 druhov vyšších rastlín, zo živočíchov tu bolo zistených viac ako 5500 druhov. A práve pre tieto neoceniteľné prírodné hodnoty bola podstatná časť územia CHKO Ponitrie zaradená do zoznamu navrhovaných území európskeho významu, ktoré sú súčasťou budovanej súvislej európskej siete chránených území NATURA 2000. Prostredníctvom nej sú chránené najzácnejšie a najviac ohrozené druhy voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a vybraných biotopov, ktoré sa voľne vyskytujú na území Európskej únie.

V katastri obce sa v južnej časti nachádzajú 3 regionálne biocentrá: 158-Kamenské prietoky, 159 Šipok, 160-Belianske štále (číselné označenie je prevzaté z ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja).

Obec patrí po hydrogeologickej stránke do povodia rieky Nitra. Reguláciou rieky Nitry sa vyriešili problémy so záplavami. V severnej časti katastrálneho územia Malých Uheriec sa nachádza retenčný priestor. Jedná sa o polder, ktorý bude zaplavený len počas priebehu veľkých vôd na rieke Nitra. V katastrálnom území obce severne od cesty I/64 je vyschnuté a zanesené koryto ramena potoka Drahuzica, čo je dôsledok jednostranného odklonenia potoka Drahuzica do rieky Nitra skrátením jeho toku pred približne 40 rokmi. Z hľadiska obnovenia kvality prírodných hodnôt v danom prostredí je vhodné, aby sa aspoň čiastočne obnovil už nefunkčný tok potoka. Tým by sa dosiahol priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a plynule nadväzuje na biokoridor regionálneho významu – riekou Nitra a umožňuje tak migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev priamo v dotknutom zastavanom území obce.

V regióne prevažujú lesy listnatého charakteru – najmä bukové a dubovo – hrabové. Z ihličnatých drevín prevláda v lesoch borovica sosna. Do prostredia obce značným spôsobom zasahuje aj dolovanie dolomitných pieskov. Firma Kameňolomy a štrkopiesky a.s. zo Zlatých Moraviec prepravovala pôvodne dolomitné piesky po železnici, ale po zdražení prepravy po železnici začali od roku 2003 vo väčšej miere využívať automobilovú dopravu po miestnych komunikáciách. Celkove sa po trase okolitých obcí prepraví denne 500-800 ton, čo predstavuje 40-50 súprav. Doprava po miestnych komunikáciách ekologicky zaťažuje ovzdušie a v nemalej miere aj zvyšuje hlučnosť a otrasy pôdy v okolí prepravnej trasy, ktorá nebola dimenzovaná na takéto zaťaženie.

Ochrana prírody

Na udržiavanie prírodného dedičstva, zachovanie rozmanitosti a foriem života na Zemi, na obnovenie a racionálne využívanie prírodných zdrojov a na udržanie ekologickej stability slúži v SR zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Tento zákon stanovil 5 stupňov územnej ochrany, pričom rozsah obmedzení sa zväčšuje so zvyšujúcim sa stupňom. I. stupeň ochrany platí na celom území SR ako všeobecná ochrana.

Slovenská republika sa pristúpením k Ramsarskej konvencii zaviazala zachovávať a chrániť mokrade, ako regulátory vodných režimov a biotopy podporujúce charakteristickú flóru a faunu. Mokradami sa v zmysle konvencie rozumejú všetky "územia s močiarimi, slatinami a vodami prirodzenými alebo

umelými, trvalými alebo dočasnými, stojatými aj tečúcimi.." (čl.1. ods.1). Tie sa však na území obce nenachádzajú.

Odpadové hospodárstvo

Téma odpadov sa dostáva do popredia čoraz viac hlavne v spojitosti s budúcnosťou. Produkcia odpadov neustále rastie a tak zostáva hlavným problémom ich skladovanie, triedenie, recyklovanie a iné využitie. Odpadové hospodárstvo by sa aj do budúcnosti malo riadiť podľa prísnejších pravidiel, medzi iným asanovať prípadné nelegálne skládky, nespracovateľný odpad deponovať na riadenú skládku, zariadiť, aby výrobné organizácie, ktoré produkujú špecifický odpad museli mať vlastný program likvidácie výrobného odpadu, podporovať triedenie v domácnostiach atď. Hoci trend smeruje k týmto krokom, kontrola a sankcie sú zatiaľ nedostatočné.

Obec v súčasnosti zabezpečuje vývoz tuhého komunálneho odpadu na riadenú skládku Borina Ekos v obci Livinské Opatovce. Odvoz zabezpečuje firma TSM Partizánske. V obci sa uskutočňuje separovaný zber komunálneho odpadu. Separuje sa sklo, plasty, papier. V obci sa tiež nachádza kontajner na zber šatstva. Veľkoobjemový odpad je možné odovzdať 2 x do roka do veľkoobjemových kontajnerov alebo počas celého roka na zberný dvor, ktorý je otvorený 6 dní v týždni. Biologický odpad zo stromov a verejnej zelene sa v obci kompostuje a rovnako ho možno odovzdať na zberný dvor. Zber použitých kuchynských olejov a tukov je zabezpečený podľa potreby, min. 2x do roka. Zber elektroodpadu je zabezpečovaný 2x do roka, alebo ho možno odovzdať na zberný dvor. Aktuálne nie je v obci lokalizovaná nelegálna skládka, v prípade jej objavenia bude obec hľadať možnosti odstránenia.

Tabuľka č. 2: Množstvo vyprodukovaného odpadu v tonách za rok

Komodita	TKO	Papier	Plasty	Sklo	Kovy	Nápojové kart.	BRO	Elektroodpad
2016	141,20	6,27	5,19	3,73	0,68	3,08	0	0,61
2017	158,10	26,57	11,99	11,16	2,33	1,28	14,49	1,73
2018	161,50	9,952	5,88	4,192	0,556	0,466	18,295	2,885
2019	160,90	14,168	9,047	8,124	0,439	0,857	25,077	3,664
2020	164,45	14,615	10,136	7,397	54,237	0,984	0,488	2,623
2021	158,42	15,42	11,011	8,564	193,568	1,105	21,447	3,542
2022	159,69	13,814	8,485	8,909	43,201	0,861	52,926	3,837

Zdroj: OcÚ Malé Uherce, vlastné spracovanie

A.1.4 Obyvateľstvo a demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, no sčasti je aj odrazom postavenia obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien. Ku dňu 31.12.2022 mala obec Malé Uherce 839 obyvateľov. V nasledujúcej tabuľke sa nachádza vývoj počtu obyvateľov od roku 2018 do roku 2022.

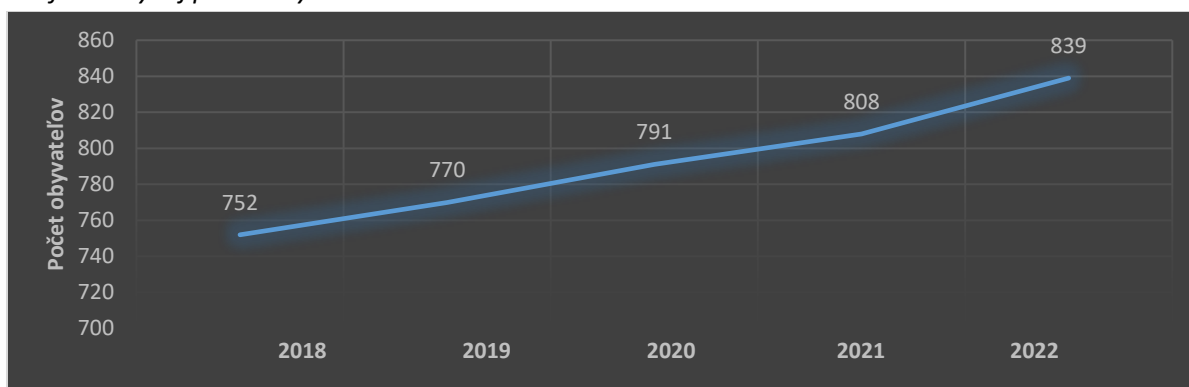
Tabuľka č. 3: Vývoj počtu obyvateľov v obci Malé Uherce v rokoch 2018 - 2022

Rok	Počet obyvateľov	Muži	Ženy	Prírastok/Úbytok	Index starnutia
				absolútne	
2018	752	380	372	20	171,13
2019	770	380	390	18	168,63
2020	791	395	396	21	153,04
2021	808	412	396	15	153,72
2022	839	428	411	31	126,43

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Z dlhodobého hľadiska má počet obyvateľov klesajúcu tendenciu čo je typické pre celú spoločnosť a tento jav sa nazýva starnutie populácie. V obci Malé Uherce však môžeme vidieť od roku 2018 do roku 2022 stúpajúci trend počtu obyvateľov. Tento trend je znázornený v grafe č. 1.

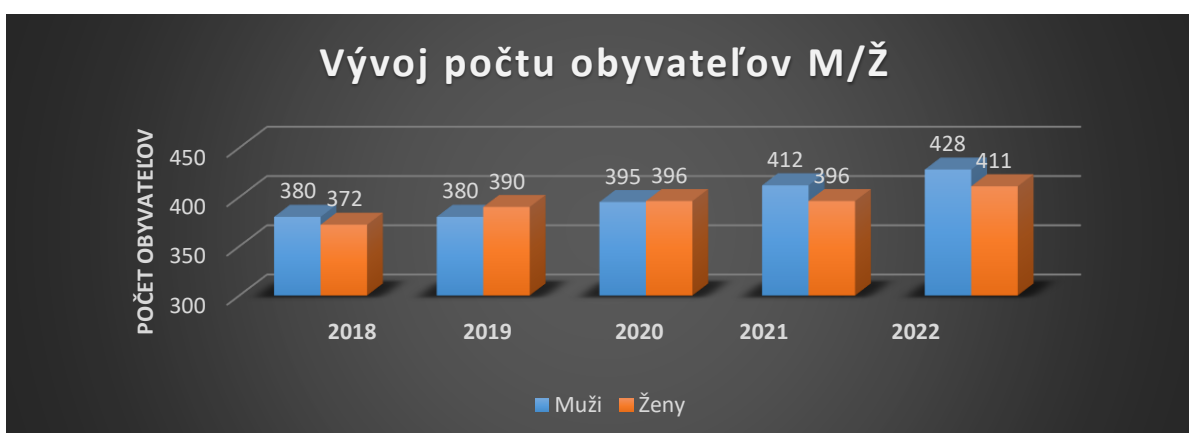
Graf č. 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Malé Uherce v období 2018 – 2022

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Na grafe č. 2 je zachytený vývoj počtu obyvateľov podľa mužského a ženského pohlavia. Z celkového počtu obyvateľov predstavovali v roku 2022 ženy 49,00 % a muži 51,00 %.

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvateľov v obci Malé Uherce v období rokov 2018– 2022 – muži a ženy

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Počet obyvateľov je výsledkom populačnej dynamiky - pôrodnosti, úmrtnosti a migrácie. Samotný vývoj pôrodnosti je v celoslovenskom meradle hlavným faktorom, ovplyvňujúcim celkovú trajektóriu populačného vývoja. Zároveň v predpokladoch má táto zložka vysokú mieru neurčitosti.

V tabuľke č. 6 je zobrazený demografický vývoj v obci Malé Uherce v rokoch 2018 – 2022. Najviac detí sa narodilo v roku 2021. Najviac zomrelo osôb v roku 2022 .

Tabuľka č. 4: Demografický vývoj v obci Malé Uherce v rokoch 2018 – 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Spolu	752	770	791	808	839
Narodení	5	7	9	12	7
Zomrelí	8	8	7	11	17
Prisťahovaní	34	36	26	31	61
Vysťahovaní	11	17	7	17	20
Migračné saldo	23	19	19	14	41
Celkový prírastok/úbytok	20	18	21	15	31

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Na nasledujúcom grafe sa nachádza zobrazenie prírastku resp. úbytku obyvateľov v obci Malé Uherce počas rokov 2018-2022. Počas celého sledovaného obdobia je jeho hodnota kladná .

Graf č. 3: Celkový prírastok/úbytok obyvateľstva v obci Malé Uherce v rokoch 2018-2022

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Dôležitejšou demografickou charakteristikou, ako počet obyvateľov je úroveň populačného starnutia. Dobre ju vystihujú priemerný vek obyvateľstva (vážený aritmetický priemer podľa početnosti obyvateľov v jednotlivých vekoch) a index starnutia (pomer počtu obyvateľov vo veku 65 rokov a viac na 100 obyvateľov vo veku 0-14 rokov). V rámci Slovenskej republiky oba ukazovatele jednoznačne dokumentujú trend intenzívneho starnutia slovenskej populácie. Opakom indexu starnutia je index vitality. Ten sa rovná pomeru predproduktívneho obyvateľstva k obyvateľstvu v poproduktívnom veku.

Index starnutia nad úrovňou 100 % znamená starnutie populácie, keďže počet ľudí v poproduktívnom veku prevyšuje počet ľudí v predproduktívnom veku.

Index starnutia v obci Malé Uherce sa pohybuje nad hodnotou 100 pričom za sledované obdobie výrazne klesla jeho hodnota. Kým v roku 2018 bol na úrovni 171,13, v roku 2022 bola jeho hodnota 126,43. V kraji sa index starnutia zvyšuje. Podľa údajov Štatistického úradu SR v roku 2022 dosiahol index starnutia na úrovni Trenčianskeho kraja hodnotu 138,75. Rovnaká situácia je aj v rámci Slovenskej republiky. Index starnutia sa postupne zvyšuje a je nad hodnotou 100. V roku 2022 index starnutia Slovenskej republiky dosiahol hodnotu 110, 95.

Populačné starnutie predstavuje pre Slovensko jednu z najväčších výziev 21. storočia, ktorá nezvratne zasiahne všetky sféry fungovania spoločnosti. Vývoj vekovej štruktúry obyvateľov poukazuje na zrýchľovanie procesu starnutia populácie na Slovensku. Dôchodkový vek dosahujú silné povojnové ročníky a vo veku najvyššej fekundity (fyzologickej plodnosti) sú málo početné vekové skupiny narodené v prvej polovici 90-tych rokov minulého storočia.

Tabuľka č. 5: Veková štruktúra obyvateľstva v rokoch 2018 – 2022

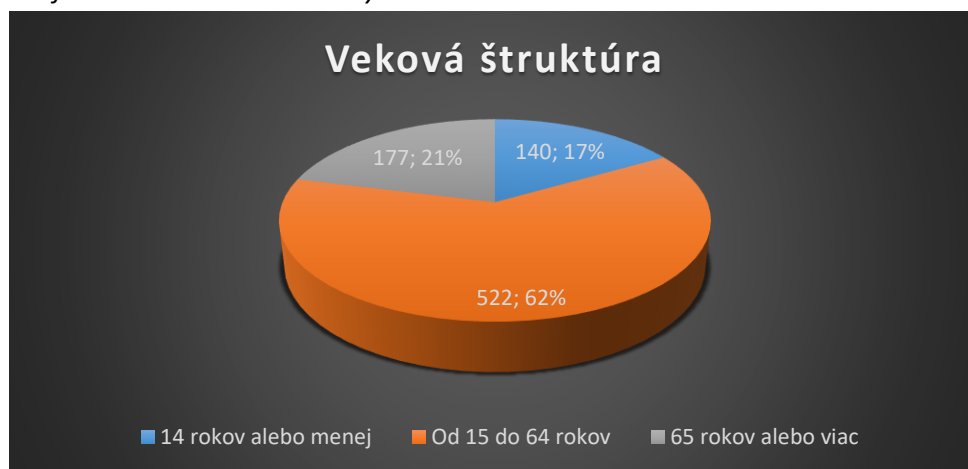
Veková kategória	2018		2019		2020		2021		2022	
	A	%	A	%	A	%	A	%	A	%
Počet obyvateľov celkom	752	100	770	100	791	100	808	100	839	100
• muži	380	50,53	380	49,35	395	49,93	412	51,00	428	51,00
• ženy	372	49,47	390	50,65	396	50,07	396	49,00	411	49,00
Predproduktívny vek - muži (0 - 14)	49	6,51	49	6,36	64	8,09	73	9,03	83	9,89
Predproduktívny vek - ženy (0 - 14)	48	6,38	53	6,88	51	6,44	48	5,94	57	6,79
Predproduktívne obyvateľstvo celkom	97	12,89	102	13,24	115	14,53	121	14,97	140	16,68
Produktívny vek - muži (15-64)	263	34,97	261	33,89	256	32,36	260	32,17	272	32,42
Produktívny vek - ženy (15-64)	226	30,05	235	30,52	244	30,84	241	29,82	250	29,80
Produktívne obyvateľstvo celkom	489	65,02	496	64,41	500	63,20	501	61,99	522	62,22
Poproduktívny vek - muži (65+)	68	9,04	70	9,09	75	9,48	79	9,77	73	8,70
Poproduktívny vek - ženy (65+)	98	13,03	102	13,24	101	12,76	107	13,24	104	12,40
Poproduktívne obyvateľstvo celkom	166	22,07	172	22,33	176	22,24	186	23,01	177	21,10
Priemerný vek u mužov	43,46	-	43,79	-	42,94	-	42,05	-	40,99	-
Priemerný vek u žien	46,65	-	45,98	-	45,99	-	46,38	-	45,06	-
Priemerný vek obyvateľstva celkom	45,04	-	44,90	-	44,47	-	44,18	-	42,99	-
Index starnutia	-	171,13	-	168,63	-	153,04	-	153,72	-	126,43

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

V obci Malé Uherce zaznamenávame počas sledovaného obdobia nárast počtu obyvateľov, a taktiež pokles indexu starnutia. Vo všeobecnosti vyššia hodnota indexu starnutia znamená, že sa zvýšil podiel poproduktívnej zložky obyvateľstva a klesol podiel predproduktívnej zložky obyvateľstva. Úbytok obyvateľstva môže zmierniť migrácia. Zrýchľujúci sa proces populačného starnutia však zrejme významnejšie neovplyvní. Priemerný vek v obci Malé Uherce za rok 2022 je 42,99 Priemerný vek obyvateľov Trenčianskeho kraja za posledné roky vzrastá a v roku 2022 mal hodnotu 43,4 rokov.

Graf č. 4 znázorňuje vekovú štruktúru obyvateľstva v obci Malé Uherce v roku 2022. Z grafu môžeme vidieť, že zatiaľ najpočetnejšia je skupina obyvateľov v produktívnom veku.

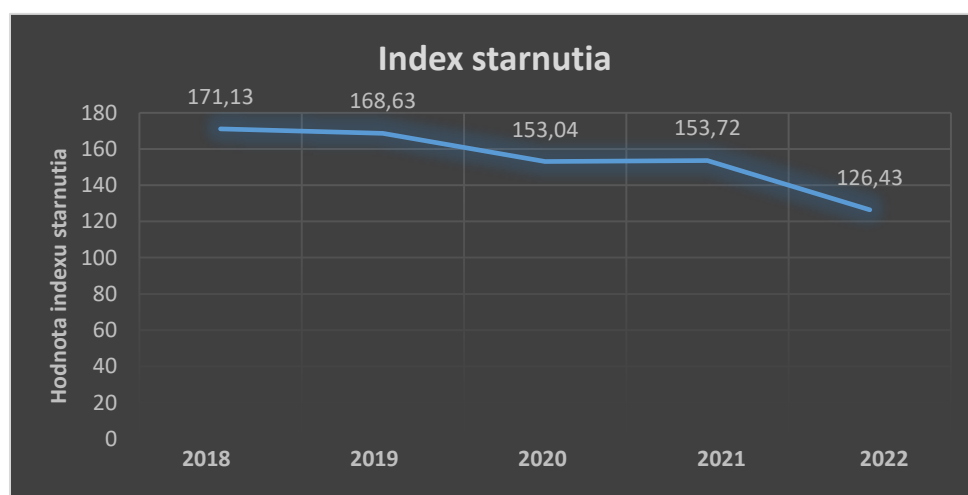
Graf č. 4: Veková štruktúra obyvateľstva v obci Malé Uherce v roku 2022

Zdroj: vlastné spracovanie

Dôležitou demografickou charakteristikou je úroveň populačného starnutia. Dobre ju vystihujú priemerný vek obyvateľstva (vážený aritmetický priemer podľa početnosti obyvateľov v jednotlivých vekoch) a index starnutia (pomer počtu obyvateľov vo veku 65 rokov a viac na 100 obyvateľov vo veku 0-14 rokov). Index starnutia nad úrovňou 100 % znamená starnutie populácie, keďže počet ľudí v poproduktívnom veku prevyšuje počet ľudí v predproduktívnom veku. Index starnutia v obci Malé Uherce počas sledovaného obdobia zaznamenal pokles. Kým v roku 2018 bol na úrovni 171,13, v roku 2022 bola jeho hodnota 126,43. Index starnutia v okrese Partizánske za toto obdobie je na úrovni 157,28 a index starnutia na úrovni Trenčianskeho kraja je 138,75.

Graf č. 5 : Vývoj indexu starnutia v obci Malé Uherce v rokoch 2018 - 2022

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva patrí medzi kultúrne znaky obyvateľstva. Školské vzdelanie je odrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti, odráža celkové ekonomické, hospodárske a sociálne pomery krajiny.

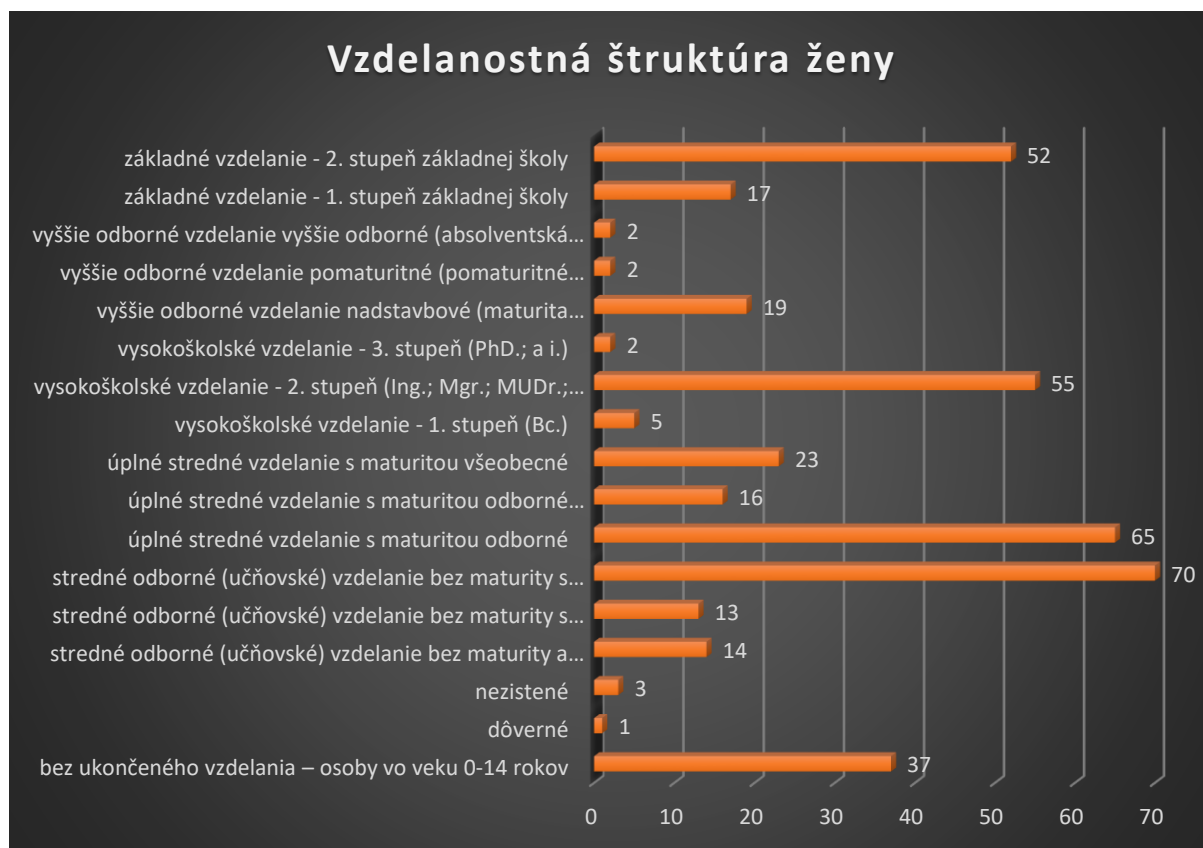
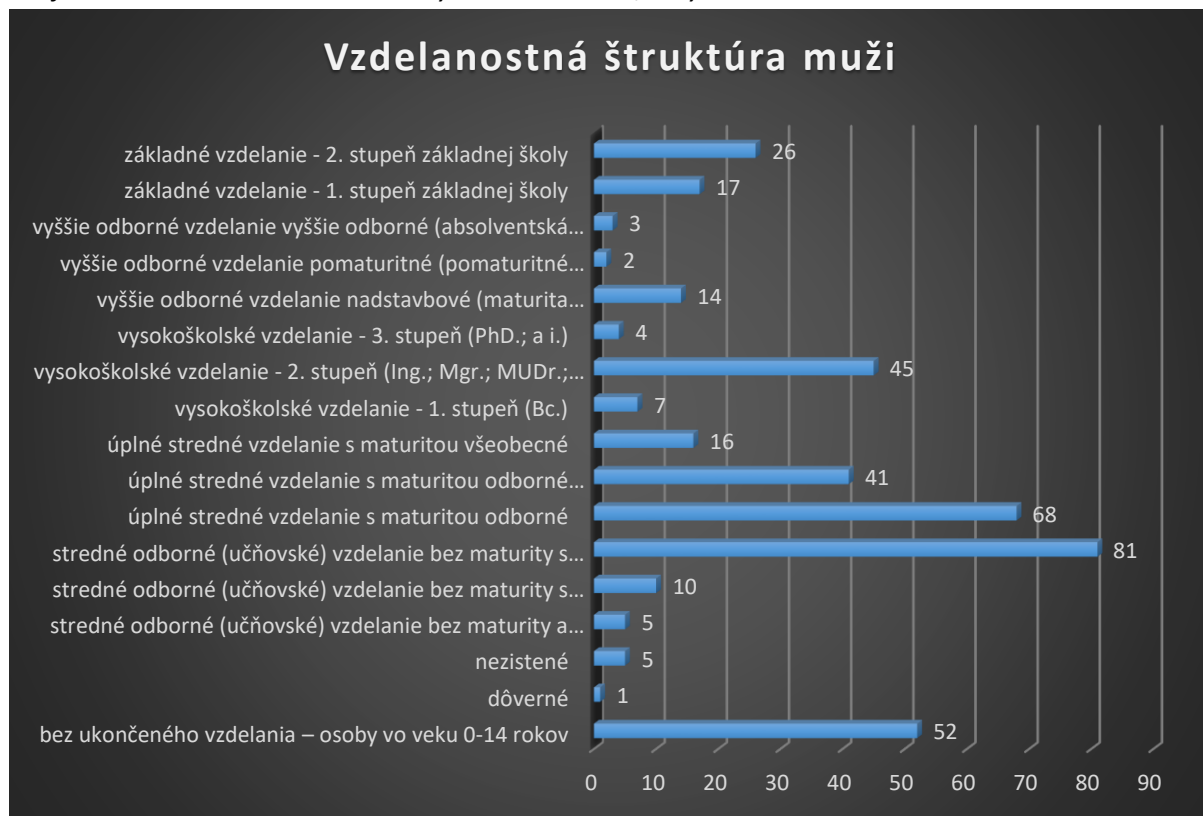
Tabuľka č. 6: Vzdelanostná štruktúra obce Malé Uherce v roku 2021

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu
	muži	žen	
bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov	52	37	89
dôverné	1	1	2
nezistené	5	3	8
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity a bez výučného listu (zaškolenie, zaučenie)	5	14	19
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity s vysvedčením o záverečnej skúške	10	13	23
stredné odborné (učňovské) vzdelanie bez maturity s výučným listom	81	70	151
úplné stredné vzdelanie s maturitou odborné	68	65	133
úplné stredné vzdelanie s maturitou odborné (učňovské) s výučným listom	41	16	57
úplné stredné vzdelanie s maturitou všeobecné	16	23	39
vysokoškolské vzdelanie - 1. stupeň (Bc.)	7	5	12
vysokoškolské vzdelanie - 2. stupeň (Ing.; Mgr.; MUDr.; a i.)	45	55	100
vysokoškolské vzdelanie - 3. stupeň (PhD.; a i.)	4	2	6
vyššie odborné vzdelanie nadstavbové (maturita absolventov učebných odborov stredných odborných škôl)	14	19	33
vyššie odborné vzdelanie pomaturitné (pomaturitné kvalifikačné)	2	2	4
vyššie odborné vzdelanie vyššie odborné (absolventska skúška, absolventský	3	2	5
základné vzdelanie - 1. stupeň základnej školy	17	17	34
základné vzdelanie - 2. stupeň základnej školy	26	52	78
Úhrn	397	396	793

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín, údaje zo sčítania obyvateľstva v roku 2021

V nasledovných grafoch vidíme rozdelenie obyvateľov podľa vzdelania a pohlavia. V oboch skupinách dominuje stredoškolské vzdelanie či už s maturitou alebo bez nej.

Graf č. 6: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva muži /ženy

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín, údaje zo sčítania obyvateľstva v roku 2021

Vývoj náboženskej štruktúry obyvateľstva Slovenska bol ovplyvnený do veľkej miery kresťanstvom. Preto za posledných 130 rokov na našom území prevažujú kresťanské konfesie. Náboženská štruktúra Slovenska v medzivojnovom období bola výsledkom dlhodobého historického vývoja. Viac ako dvojtretinovou väčšinou tu prevažovalo rímskokatolícke obyvateľstvo, ktoré bolo rozšírené najmä medzi obyvateľstvom československej, ale z časti i maďarskej národnosti.

V obci najviac ľudí vyznáva rímskokatolícku vieru a to 68,73% občanov. Veľkú skupinu tvoria tiež obyvatelia bez vierovyznania, takmer 26 % .

Tabuľka č. 7: Náboženská štruktúra v obci Malé Uherce v roku 2021

Vierovyznanie	
Rímskokatolícka cirkev	545
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	15
Gréckokatolícka cirkev	3
Reformovaná kresťanská cirkev	1
Pravoslávna cirkev	0
Kresťanské zbory	4
Bez vyznania	205
Iné	10
Nezistené	10
SPOLU	793

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej skladby homogénne s prevahou obyvateľov slovenskej národnosti. K slovenskej národnosti sa hlási 98,11 %.

Tabuľka č. 8: Národnostná štruktúra v obci Malé Uherce v roku 2021

Národnosť	SPOLU
Slovenská	778
Maďarská	2
Česká	5
Chorvátska	4
Iné	1
Nezistené	3
SPOLU	793

Zdroj: ŠÚ SR, pracovisko Trenčín

A.1.5 Trh práce a sociálna situácia

Pod pojmom trh práce rozumieme miesto, kde sa stretáva ponuka a dopyt. Ponuka pracovných miest a dopyt po pracovnej sile, prípadne dopyt po pracovných miestach a ponuka pracovnej sily. Ideálnym stavom na trhu práce je rovnováha - dopyt po pracovných miestach zodpovedá ponuke pracovnej sily, no tento stav je len veľmi ťažko dosiahnuteľný a preto sa stretávame na trhu práce s prebytkom pracovnej sily či s prebytkom pracovných miest.

V posledných rokoch trh práce na Slovensku ovplyvnili faktory neekonomického charakteru a to hlavne pandémie COVID-19 a vojna na Ukrajine. Dovtedy pracovná legislatíva na Slovensku bola zameraná skôr na tradičné formy zamestnania v podobe trvalého pracovného pomeru a práce vykonávanej zo sídla pracoviska. Situácia, ktorá vznikla donútila kompetentných aby v tejto oblasti nastala vyššia flexibilita, digitalizácia či celková úprava pracovnej legislatívy. Najvýraznejším krokom bolo zavedenie tzv. home office, ktorý bol využívaný počas pandémie ale stal sa bežnou súčasťou pracovno-právnych pomerov.

Na trhu práce môžeme vidieť tých, ktorí sú zamestnaní (zamestnanci ako fyzické osoby, ktoré vykonávajú prácu), zamestnávateľa, SZČO, členovia družstiev či zamestnanci v civilnom sektore. Tiež je tu skupina osôb, ktorí sú nezamestnaní, no aktívne si prácu hľadajú a tiež nezamestnaní, ktorí si ale prácu nehľadajú (tzv. ekonomicky neaktívne obyvateľstvo).

Mieru neschopnosti hospodárstva využívať všetky zdroje práceschopného obyvateľstva, ktoré má k dispozícii, vyjadrujeme ako mieru nezamestnanosti. Miera nezamestnanosti patrí k dôležitým ukazovateľom výkonnosti národného hospodárstva. Percentuálna miera nezamestnanosti sa vypočíta ako pomer počtu nezamestnaných osôb, ktoré sa aktívne snažia získať zamestnanie a sú schopní to preukázať, a celkového počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva vyjadrený v percentách.

Štatistika nezamestnanosti Slovenska za rok 2022:

1. Miera evidovanej nezamestnanosti: 5,90 % (6,76 % v decembri 2021).
2. Počet disponibilných uchádzačov o zamestnanie: 160 204 (182 760 v decembri 2021).
3. Celkový počet evidovaných uchádzačov : 178 143 (200 225 osôb v decembri 2021).
4. Počet voľných pracovných miest: 81 699 : najviac BA kraj - 26 989 miest (podiel 33,03 %), najmenej miest bolo v KE kraj - 3 193 (podiel 3,91 %).

Miera evidovanej nezamestnanosti na konci roku 2022 v Trenčianskom kraji dosiahla hodnotu 3,69%. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Partizánske dosiahla v tomto období hodnotu 3,95.

Tab. č. 9 : Počet evidovaných uchádzačov/čiek o zamestnanie v okrese Partizánske za roky 2018-2022

Okres		2018	2019	2020	2021	2022
Partizánske	Počet evidovaných uchádzačov	917	980	1460	1015	1049
	Počet evidovaných uchádzačiek	485	569	791	560	574
	Spolu	1402	1549	2251	1575	1623

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

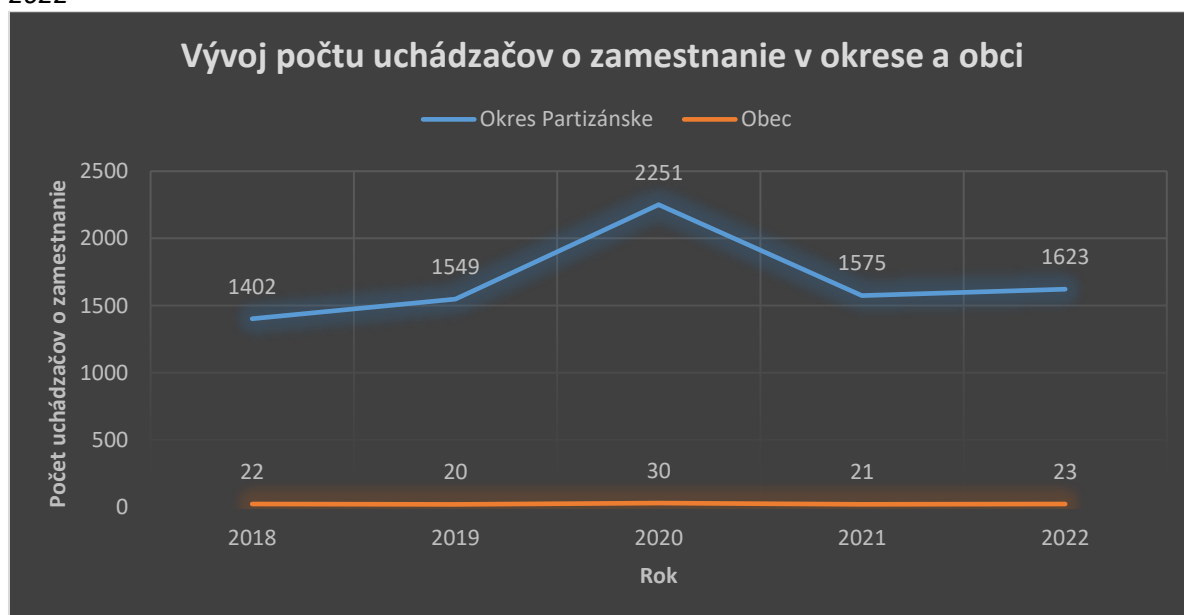
Tab. č. 10 : Počet evidovaných uchádzačov/čiek o zamestnanie v obci Malé Uherce za roky 2018-2022

Malé Uherce		2018	2019	2020	2021	2022
Počet evidovaných uchádzačov		14	13	20	16	15
Počet evidovaných uchádzačiek		8	7	10	5	8
Spolu		22	20	30	21	23

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Za celý rok 2022 klesol o počet uchádzačov o prácu o 22 082 osôb, teda o viac ako 11,03 percenta. V porovnaní so začiatkom roka bolo v evidenciách uchádzačov podstatne menej aj ľudí nezamestnaných viac ako 12 mesiacov, občanov starších ako 50 rokov, či mladých vo veku do 29 rokov. Počet voľných pracovných miest sa pritom v decembri medzioročne zvýšil o viac ako 10-tisíc a dosiahol hodnotu 81 699. (Zdroj: www.employment.gov.sk)

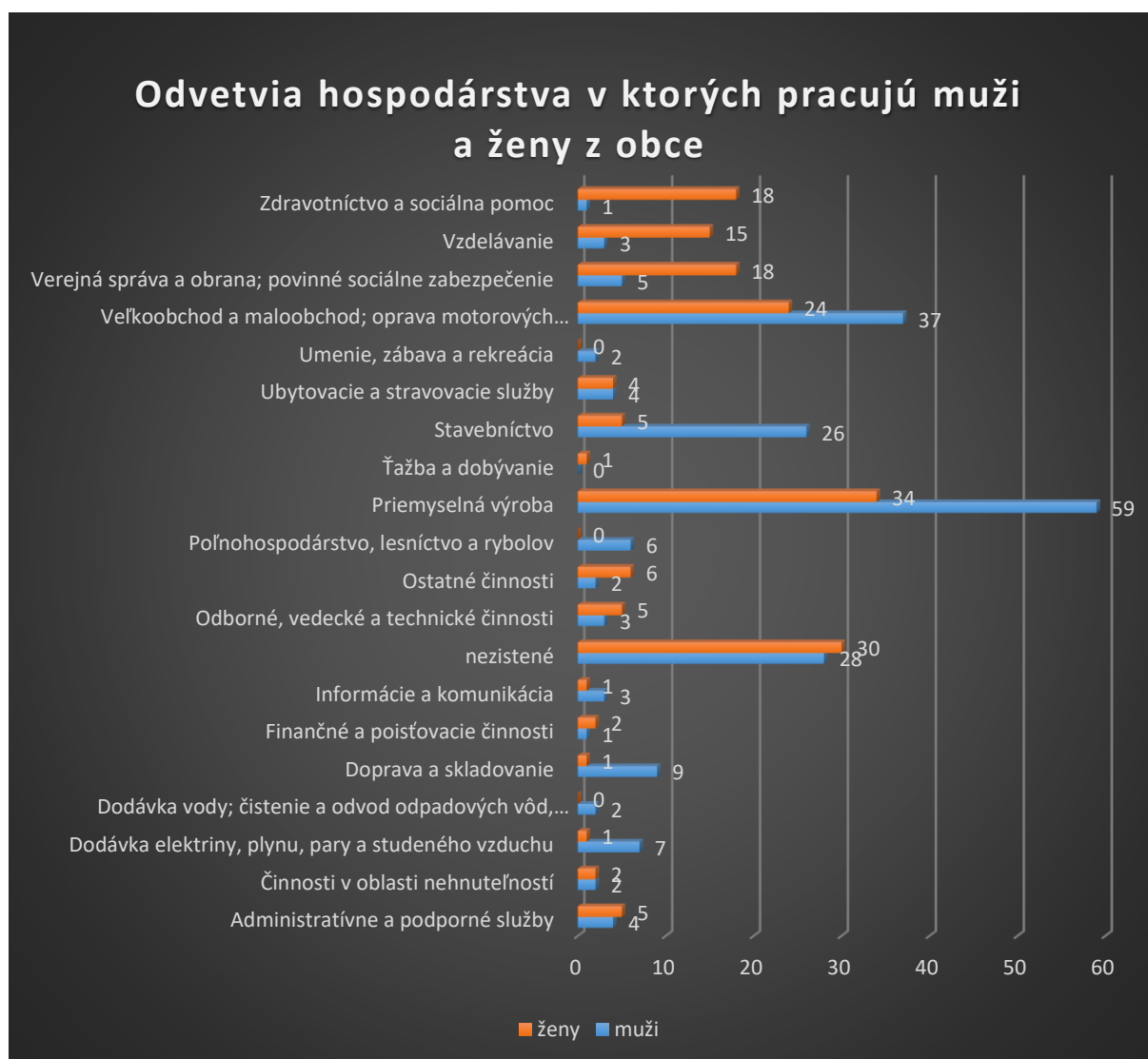
Graf č. 7: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v okrese Partizánske a v obci Malé Uherce r. 2018-2022

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci Malé Uherce v apríli 2023 bola 2,10%. V snahe o zníženie nezamestnanosti obec aktívne participuje aj v projektoch vyhlásených ústredím ÚPSVaR pri vytváraní dočasných pracovných miest. Obec spolupracuje rovnako aj pri aktívnej politike trhu práce. Obec dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb, najmä na údržbu verejných priestranstiev.

Graf č. 8 Odvetvia v ktorý pracujú obyvatelia obce Malé Uherce – údaje zo SODB 2021

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

A.1.6 Hospodárska základňa

Ekonomicko-hospodárska charakteristika regiónu

Ekonomický potenciál Trenčianskeho samosprávneho kraja predstavuje spolupôsobenie v kraji sa nachádzajúceho kapitálu, ľudských zdrojov a prírodných daností za účelom výroby produkcie, poskytovania služieb. Hospodársky rozvoj jednotlivých okresov Trenčianskeho kraja má osobitné regionálne špecifiká. Dôvodom je rozdielna ekonomická základňa okresov, rozdielna vybavenosť územia infraštruktúrou, rozdielne prírodné podmienky. Okres Partizánske je dlhodobo spájaný s ekonomickou úrovňou nižšiu ako je priemer Slovenska.

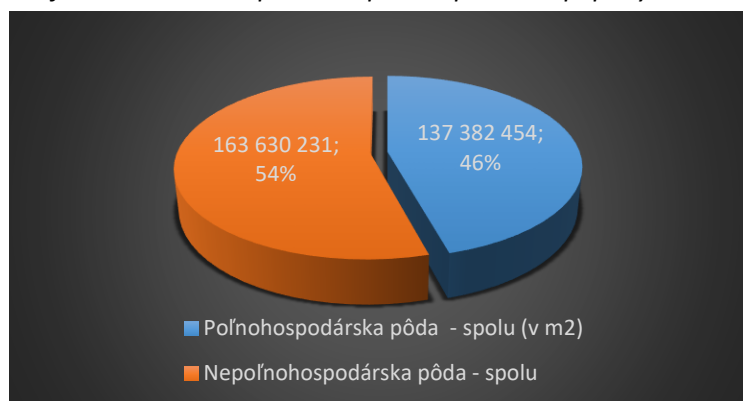
Z priemyselných odvetví je v okrese Partizánske rozvinutý obuvnícky priemysel, v menšej miere kožiarsky priemysel, výroba stavebných hmôt a stavených prvkov a strojársky priemysel.

Niektoré obce okresu Partizánske sú spájané aj s ekonomikou a hospodárstvom okresu Topoľčany, nakoľko s ním tvoria geografickú hranicu. V tomto okrese dominuje potravinársky a drevospracujúci priemysel, elektrotechnický, odevný a textilný priemysel.

Pôdohospodárska charakteristika regiónu a obce

Nehnuteľnosti v pôdohospodárstve sa členia podľa druhov pozemkov (kultúr) na poľnohospodársku pôdu a nepoľnohospodársku pôdu. Pri poľnohospodárskej pôde rozoznávame pozemky a to : orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty. Pri nepoľnohospodárskej pôde rozoznávame pozemky: lesný pozemok, vodná plocha, zastavaná plocha a nádvorie, ostatná plocha. V grafe nižšie môžeme vidieť rozdelenie poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy v okrese Partizánske za rok 2022. Jeho celková výmera bola 301 012 685 m², pričom v okrese prevažuje pôda využívaná na nepoľnohospodárske účely.

Graf č. 9: Rozdelenie poľnohosp. a nepoľnohosp. pôdy v okrese Partizánske za rok 2022

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Celková výmera pôdy obce Malé Uherce za rok 2022 bola : 5 974 015 m². V tabuľkách nižšie sú uvedené výmery v m² jednotlivých typov poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych druhov pôdy v obci za rok 2022

Tabuľka č. 11: Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy obce Malé Uherce

Celková výmera územia obce	Poľnohospodárska pôda SPOLU	Orná pôda	Chmeľnica	Vinica	Záhrada	Ovocný sad	Trvalý trávny porast
5 974 015	2 135 477	1 524 131	0	0	198 171	24 505	388 670
100%	35,74%	25,51%	0%	0%	3,32%	0,41%	6,50%

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Tabuľka č. 12: Rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy obce Malé Uherce

Celková výmera územia obce	Nepoľnohospodárska pôda SPOLU	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha
5 974 015	3 838 538	3 305 430	65 420	346 637	121 051
100%	64,26%	55,33%	1,09%	5,80%	2,02%

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Ekonomicko-hospodárska charakteristika obce

Na území obce Malé Uherce sa nenachádza významný zamestnávateľ len niekoľko malých zamestnávateľov.

Na území obce prebieha poľnohospodárska výroba. Je situovaná v extraviláne obce a realizuje ju PDP Veľké Uherce. Sústreďí sa rovnako na rastlinnú aj živočíšnu výrobu.

Tabuľka č. 13: Právnické osoby v obci Malé Uherce

	2018	2019	2020	2021	2022
Právnické osoby spolu	26	29	29	31	30
Právnické osoby ziskové	23	25	27	29	28
Právnické osoby neziskové	3	4	2	2	2

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

Tabuľka č. 14: Fyzické osoby v obci Malé Uherce

	2018	2019	2020	2021	2022
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	64	69	68	66	72
Živnostníci	64	69	68	65	69

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

A.1.7 Občianska vybavenosť

Občianska vybavenosť miest a obcí je častokrát rozhodujúci faktor, vďaka ktorému sa občania rozhodujú či v danom meste, obci chcú bývať, alebo sa presťahujú na miesto, kde je občianska vybavenosť širšia a dostupnejšia. Pod občianskou vybavenosťou si môžeme predstaviť služby v oblasti školstva, zdravotníctva, sociálnej starostlivosti, obchodu, športu, kultúry, ubytovania a stravovania.

ŠKOLSTVO

V obci Malé Uherce sa nachádzajú nasledovné školské zariadenie, ktoré prevádzkuje obec:

- Materská škola.

V minulosti v obci bola zriadená základná školy, bola však zrušená. Dnes sa v jej budove nachádza materská škola. Žiaci navštevujú základnú školu v meste Partizánske. Tabuľka nižšie uvádzajú kapacitné a personálne obsadenie zariadenia za obdobie od školského roku 2016/2017.

Tabuľka č. 15: Základné údaje o MŠ

Školský rok	Počet detí	Kapacita MŠ	Počet pedagogických zamestnancov	Počet THP	Počet tried v MŠ
2016/2017	48	48	4	4	2
2017/2018	48	48	4	4	2
2018/2019	48	48	4	4	2
2019/2020	48	48	4	4	2
2020/2021	48	48	4	4	2
2021/2022	48	48	4	4	2
2022/2023	48	48	4	4	2

Zdroj: OcÚ Malé Uherce, vlastné spracovanie

ZDRAVOTNÍCTVO

Služby v oblasti zdravotníctva a ich dostupnosť sa vzhľadom na nízke personálne stavy v tomto odvetví stávajú problémom. Ľudia musia za lekármi, do nemocníc či za liekmi cestovať aj desiatky kilometrov. Dostupnosť zdravotníckych služieb v obciach pre občanov je preto veľkým pozitívom.

Najbližšia nemocnica a zdravotné stredisko sa nachádza v meste Partizánske, ktoré je vzdialené od obce 3 km. Najbližšia pohotovostná služba sa tiež nachádza v meste Partizánske.

SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

V súčasnosti, vzhľadom na celospoločenský jav, ktorým je starnutie populácie, sa otázka poskytovania sociálnej starostlivosti stala aktuálnou vo väčšine obcí. Či už ide o novozriadené zariadenia poskytujúce sociálnu starostlivosť alebo neustále navyšovanie kapacít už existujúcich zariadení. V obci Malé Uherce je zabezpečená opatrovateľská služba.

ŠPORT A KULTÚRA

Zariadenia určené na rozvoj športu, pohybových aktivít a kultúry sú síce doplnkovými zariadeniami, no v posledných rokoch sa tešia zvýšenej návštevnosti a popularite. Tiež ich obmedzené fungovanie v čase pandémie COVID-19 znovu naštartovalo návštevnosť a záujem ľudí aj o túto sféru života.

V rámci športovísk je k dispozícii pre občanov futbalové ihrisko. Kultúrne podujatia sa najčastejšie organizujú v priestoroch OcÚ, akcia a podujatia väčšieho charakteru na futbalovom ihrisku.

OBCHOD A SLUŽBY

V obci sa nenachádzajú nasledovné prevádzky:

- UNIMARKET – obchod so zmiešaným tovarom, záhradkárské potreby,
- Stavmix – predaj stavebného materiálu,
- Maškrtná Katka- kaviareň, cukráreň,
- Patisserie Maria – lahôdky,
- L&V – laminátové podlahy,
- LUBOCAR- mototechna, auto požičovňa,
- Hostinec Satelit,
- REKOS- inštalačný materiál,

- Ladicky- zmiešaný tovar,
- Topánkovník- predaj obuvi,
- Baby Dream – kočíky, autosedačky.

UBYTOVANIE A STRAVOVANIE

K potenciálom rozvoja obce patria zariadenia verejného stravovania, ako sú reštaurácie, pohostinstvá, bufety, bistrá, motoresty, hotely a iné. V obci Malé Uherce sa nachádza reštaurácia ŠTREKA . V rámci poskytovania ubytovacích služieb sa v obci nenachádza žiadne zariadenie.

A.1.8 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor

Oblasť kultúry neodmysliteľne patrí k životu v obci. Či sa už bavíme o kultúre hmotnej alebo nehmotnej, obe majú pre obyvateľov miest a obcí veľký význam. Plnia funkciu vzdelávaciu, výchovnú, sociálnu, zábavnú , atď.

V obci Malé Uherce sa nachádza kostol sv. Anny z roku 1791 a baroková kaplnka z roku 1719.

Ku kultúre v obci tiež neodmysliteľne patria aj podujatia, ktoré sa v obci pravidelne organizujú (či už ich organizuje obec, občianske združenia, podnikatelia, či iný organizátori). Medzi takéto podujatia patria: Dni obce - Malouherčania zabavme sa spolu, Trojkráľový koncert, Pochovávanie basy, Koláč Cup a Kvapka pravdy, Stavanie mája, Vatra SNP, Deň matiek, Mesiac úcty k starším, Aktív jubilantov, Športujeme s Mackom Uškom, Rozsvetovanie vianočného stromčeka - Mikuláš.

V obci sa nenachádza kultúrny dom. Obec má zriadenú knižnicu.

Na území obce tiež pôsobia viacero združení, klubov, spolkov s rôznym predmetom zamerania. Podľa zoznamu dostupného na stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na území obce Malé Uherce pôsobia nasledovné organizácie:

- Pastoračné centrum sv. Tomáša,
- Nezávislé a čestné odbory,
- Občianske združenie milovníkov vína a dobrého jedla okresu Partizánske,
- Svetlejšia budúcnosť o.z.,
- Domka- Združenie saleziánskej mládeže,
- Základná organizácia Jednoty dôchodcov na Slovensku Malé Uherce.

O podujatiach v obci a jej okolí a iných aktualitách sa môžu obyvatelia dozvedieť z webovej stránky: www.maleuherce.sk a sociálnej siete facebook, ktoré má obec zriadené a kde sa dozvedia dôležité informácie z diania v obci. Naďalej v obci prebieha informovanie občanov klasickou formou – na vývesnej tabuli pri obecnom úrade, materskej škôlke a prostredníctvom obecného rozhlasu.

A.1.9 Bývanie a bytový fond

Jednou zo základných ľudských potrieb je aj potreba bývania. Ako ľudia bývajú často odráža celkový stav a stupeň sociálno- ekonomickej vyspelosti krajiny. Kvalita bývania a jeho dostupnosť sú ukazovatele, ktoré sa spájajú s celkovou životnou úrovňou občanov. Možnosti bývania, jeho kvalita, rozsah sú priamo úmerné ekonomickým možnostiam jednotlivcov. V intenciách trhovej ekonomiky si tak za obstaranie bývania zodpovedá občan, jednotliviec. Poznáme niekoľko typov bývania:

- Vlastnícke – v osobnom vlastníctve,
- Sociálne – bývanie pre znevýhodnené skupiny občanov,
- Súkromné nájomné- prenájom bytov za účelom zisku .

Budovy môžu plniť rôzne funkcie a slúžiť na viaceré účely. Rodinné domy a bytové domy prevažne slúžia na bývanie, no niektoré sú využívané aj ako firemné priestory. Polyfunkčné objekty plnia viacero funkcií a môžeme v nich nájsť priestor na bývanie ale aj na podnikanie. V súčasnej dobe sa často hovorí o nedostatku nájomných bytov, nakoľko obstaranie si bývania do súkromného vlastníctva je ekonomicky čím ďalej náročnejšie.

V grafe nižšie môžeme vidieť prehľad počtu domov v obci Malé Uherce známe zo Sčítania obyvateľov domov a bytov z roku 2021 podľa ich typu. V obci sa nachádzajú prevažne rodinné domy . Podľa obdobia výstavby sa ich najviac postavila od roku 1946 do roku 1980.

Graf. č. 10 : Typy domov v obci na základe Sčítania obyvateľov domov a bytov z roku 2021

Zdroj: ŠÚ SR – pracovisko Trenčín

A.1.10 Dopravná a technická infraštruktúra

Dopravná a technická infraštruktúra je neodmysliteľnou súčasťou každodenného života. Ich úroveň, kvalita a vyspelosť určuje celkovú kvalitu života občanov v obci. Kvalitná , dostatočná dopravná a technická infraštruktúra umožňuje občanom rýchlejší a bezpečnejší presun za prácou, domov aj za zábavou a zároveň pomáha rýchlejšie a efektívne získať informácie či vykonávať prácu.

DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Na celoštátnu komunikačnú sieť je obec Malé Uherce napojená cestou I. triedy č.64 Nitra – Nováky. Z hľadiska širších vzťahov tvorí cesta I/64 spojnicu medzi cestami I/50 a I/65. Základ komunikačnej siete v obci Malé Uherce a zároveň aj v celom meste Partizánske tvorí prieťah štátnej cesty I/64 funkčnej úrovne B1 a kategórie Mz 10/60. Na túto komunikačnú os celého mesta Partizánske nadväzujú radiály umožňujúce prepojenie s Nitrou, Žarnovicou, Bánovcami nad Bebravou.

Prepojenie Malých Uheriec a časti Partizánskeho -Šípok je novou zbernou komunikáciou B2 v kategórii Mz 9/50. Dopravné zaťaženie komunikácie I/64 tranzitnou dopravou tvorí iba 20-25% z celkovej dopravy v meste Partizánske, 45 -50% tvorí zdrojová a cieľová doprava, 30% tvorí vnútromestská doprava. Táto dopravná situácia v Partizánskom sa priamo dotýka aj obce Malé Uherce. Napriek nízkemu percentu tranzitnej dopravy je dopravná situácia pre obec nevyhovujúca pre kolízne body v miestach kríženia cesty I/64 so železnicou a pre nedoriešené pešie ťahy pozdĺž cesty I/64 a v mieste ich vzájomného kríženia. Ostatnú cestnú sieť tvoria miestne obslužné komunikácie spevnené, nespevnené, účelové komunikácie spevnené a nespevnené. Nachádzajú sa tu aj pešie chodníky.

Komunikácia 1/64 je odvodnená do príľahlých dažďových rigolov a tie sú smerované do rieky Nitry. Keďže obec nemá dažďovú kanalizáciu, všetky ostatné miestne komunikácie sú vybudované bez mestskej úpravy, t. j. bez chodníkov a bez uličných vpustí. Chodník obsahuje len ulice Hrdinov, Tulipánová, Pod Hôrkou a časti ulíc Mlynská, Rázdolie a Dlhá. Niektoré komunikácie sú odvodnené do príľahlých trávnatých pásov alebo priekop.

V obci sa nachádza jedno verejné parkovisko pred pohostinstvom, ktoré nie je vhodne upravené. Jedným z nedostatkov novovybudovaného Obecného úradu je, že iba v obmedzenej miere rieši odstavné plochy pre parkovanie. Ako dočasné riešenie slúži možnosť parkovania na širokej komunikácii Mz 9/50 pred novým obecným úradom. Pred kostolom tiež chýbajú upravené vyhradené parkovacie miesta, ktoré v súčasnosti, v čase potreby sa nahrádzajú parkovaním na voľnej ploche pri miestnom cintoríne. Zvažuje sa tu vytvorenie nového odstavného parkoviska pozdĺž ulice Rázdolie pri Dome smútku. V rámci úpravy a rozšírenia športového areálu sa tiež uvažuje s vytvorením parkovacích plôch.

Po obidvoch stranách sa pešie komunikácie nachádzajú len popri ceste 1/64 (na niektorých úsekoch chýbajú), ulici Púpavová a časti Mlynskej ulice. Jednostranným peším chodníkom disponujú ulice Hrdinov, Pod Hôrkou a časť ulíc Rázdolie a Dlhá, kde sa napája na cestu 1/64.

Časť miestnych komunikácií je v nevyhovujúcom stave. Najkritickejšia situácia je na uliciach Záhumnie a Šípková.

Vzhľadom na nárast počtu áut obec začala pociťovať problémy s parkovaním vodičov na miestach, ktoré nie sú na to určené, s parkovaním popri miestnych komunikáciách, na chodníkoch a na iných miestach, kde môže takto zaparkované vozidlo spôsobiť problémy. V obci sú na dvoch miestach vybudované aj radové garáže. Počet parkovacích miest považujeme za nedostatočný.

V obci sa nenachádza čerpacia stanica. Najbližšia čerpacia stanica sa nachádza v meste Partizánske, ktorá je vzdialená cca 800 m. Vodičom je v obci k dispozícii niekoľko autoservisov. Pneuservis aj auto umývaň sú dostupné vo vzdialenosti cca 1km. V obci sa nenachádza dobíjacia stanica na elektromobily.

Tabuľka č. 16: Stav objektov na miestnych komunikáciách

		Dĺžka komunikácií (km)	Plocha (m ²)
Cestné komunikácie I. – III. triedy spolu		3,2	-
Z toho	I. triedy	3,2	-
	II. triedy	-	-
	III. triedy	-	-
Miestne komunikácie		8,2	-
Námestia		-	1
Parkoviská		-	3

Zdroj: obecný úrad Malé Uherce, vlastné spracovanie

Železničná doprava

Územím obce Malé Uherce prechádza železničná trať č. 391 Nové Zámky – Prievidza. Je to jednokoľajná neelektrifikovaná trať, slúži pre potreby osobnej a nákladnej dopravy v regióne. V obci Malé Uherce nie je železničná zastávka. Pre potreby železničnej prevádzky obce slúži železničná zastávka Partizánske - Šimonovany.

Autobusová doprava

Autobusovú dopravu v obci zabezpečuje SAD Prievidza a. s. Obec má priame spojenie s Partizánskym, Novákmi, Prievidzou a tiež so susednými obcami. S prestupom má spojenie s Trenčínom, Nitrou. V obci sa nachádza jedna autobusová zastávka.

Cyklo doprava

V obci nie je vybudovaná cyklotrasa. Územie má potenciál na dobudovanie alebo vyčlenenie cyklistických trás spájajúcich Malé Uherce a sídlisko Šípok s možnosťou pripojenia na budúcu **Hornonitriansku cyklomagistrálu**.

Technická infraštruktúra

VODOVOD

Vodovod v Malých Uherciach je napojený na prírodný zdroj Kolačno 400m³ / 265,00/260,5/, ktorý je zásobovaný z prameňa Drndava. Vodovodné rozvody sú ø200 (azbest / liatina), ø 150 , ø 100. Cez obec preteká potok z Belianskych štálov, ktorý sa vlieva do suchého koryta potoka Drahožice, ktorý ústi do rieky Nitry.

KANALIZÁCIA

V obci je vybudovaná kanalizácia. Dažďové vody z cesty sú vedené v kanále popri ceste 1/64, ktorý ústi do rieky Nitry.

HUP

PLYNOFIKÁCIA

Súbežne s riekou Nitrou je uložený diaľkový vysokotlakový plynovod DN300 PN 2,5 MPa tzv. Ponitriansky plynovod. Plynofikačná sústava obce Malé Uherce je pripojená na regulačnú (distribučnú) stanicu RS-3 STL prípojkou JS 100.

ENERGETIKA A ENERGETICKÉ ZARIADENIA

Katastrálnym územím prechádza vzdušné vedenie 400 kV, veľmi vysoké napätie VVN. V ulici Hrdinov je vedený podzemný kábel 22 AXEKCÝ 1x240, s napojením na kioskovú trafostanicu TS-1, ktoré pokračuje na sídlisko Šípok a zásobuje ho elektrickou energiou. Na území obce v súčasnosti sú 3 trafostanice v správe ZSE (stožiarová a murovaná) a v rámci katastra, neďaleko obce ešte jedna súkromná (stožiarová) na severe pri veľkopredajni Ladický a firma Topankovník. V krátkej budúcnosti bude neďaleko predajne KDM Motoservis vybudovaná ďalšia kiosková trafostanica, ktorá bude zásobovať IBV v časti Pod Skalkou.

TELEKOMUNIKAČNÉ ZARIADENIA

Telekomunikačné služby v obci zabezpečujú signál všetkých štyroch aktívnych operátorov na Slovensku. Pokrytie signálom všetkých mobilných operátorov je na 100 %. Pripojenie na internet zabezpečuje 6 poskytovateľov internetovej siete.

Cestovný ruch

Rekreačný potenciál obce spočíva v existencii záhradkárskej oblasti Rázdolie. V obci prevažuje krátkodobá rekreácia s celoročným využitím. Ubytovacie služby v obci nie sú poskytované. V širšom okolí obce je nasledovný turisticko-rekreačný potenciál: kúpeľno-relaxačné pobyty v Bojnici, termálne kúpele v Malých Bieliciach. Pre turistiku v prírodných lokalitách je vysoký potenciál v pohorí Tríbeč s bohatou ponukou jedinečných prírodných zaujímavostí, turistických a cykloturistických trás, zoologická záhrada Bojnica, aerošport v Partizánskom a v Prievidzi a kultúrno-historické pamiatky v blízkom okolí, ako sú kaštiele Topoľčianky, Brodzany, Oponice, Šimonovany a Čereňany.

A.1.11 Hospodárenie obce a štruktúra samosprávy

Hospodárenie a rozpočtová situácia obce

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv, ktorá začala platiť v roku 2005, sa výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií prostredníctvom daňových príjmov. Nový systém priniesol väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne so sebou priniesol aj vyššie nároky na finančné riadenie obce.

Pôvodný systém, ktorý bol postavený na financovaní obce podľa počtu jej obyvateľov nahradil systém, ktorý sa skladá zo 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov: *počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci, veľkostný koeficient, počet detí, ktoré v obci chodia do štátnych predškolských a školských zariadení a počet obyvateľov v dôchodkovom veku*. Obec ďalej získala väčšie právomoci v oblasti miestnych daní a poplatkov a pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností.

Obec mala v roku 2022 k dispozícii príjmy vo výške 641 426,32 Eur. Najväčšiu časť príjmov tvorili daňové príjmy. Výdavky obce za ten istý rok predstavovali sumu 542 409,87 Eur. Najviac financií obec vynaložila na všeobecné verejné služby a vzdelávanie.

Vzhľadom na aktuálnu situáciu a financovanie základných nevyhnutných oblastí verejného života v obci rozpočet neposkytuje veľký priestor pre financovanie všetkých rozvojových zámerov. Je preto potrebné uchádzať sa aj o získanie externých zdrojov – súkromných investícií, grantov a príspevkov z podporných programov, najmä na realizáciu náročnejších investičných projektov.

Obec má vo vlastníctve viaceré nehnuteľnosti – verejné budovy, pozemky, predovšetkým plochy verejných priestranstiev. Obec nemá žiadne záväzky voči finančným inštitúciám, nie je zaťažená splátkami úverov.

V tabuľke č. 17 sa nachádza hodnotenie finančného zdravia v obce za rok 2021. Finančné zdravie obce vypovedá o tom, do akej miery je hospodárenie udržateľné a či obci hospodárenie spôsobuje, alebo nespôsobuje problémy. Finančné zdravie predstavuje číslo v intervale 0 (veľmi zlé) až 6 (výborné). Počíta sa na základe údajov za 4 po sebe idúce roky ako kombinácia piatich vybraných indikátorov finančnej stability: Celkového dlhu, dlhovej služby, záväzkov neuhradených 60 a viac dní po lehote splatnosti, záväzkov po splatnosti k príjmom a bilancie bežného účtu.

Celkové skóre finančného zdravia obce sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá jedna z jeho piatich zložiek. Zložky majú rozdielnu váhu: celkový dlh (30%), dlhová služba (10%), bilancia bežného účtu (30%), záväzky po lehote splatnosti (15%), záväzky aspoň 60 dní po splatnosti (15%). Na výpočet skóre jednotlivých zložiek sa používa iný postup.

Celkový dlh - skóre za celkový dlh v rámci finančného zdravia je rovné skóre indikátoru finančnej stability za najnovší dostupný rok.

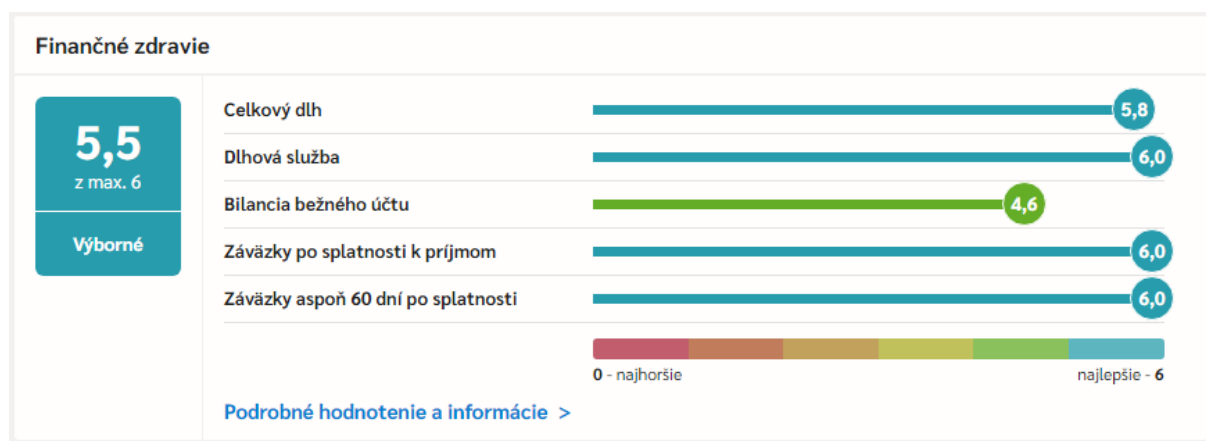
Dlhová služba - sa počíta v dvoch krokoch. V prvom kroku sa vypočíta vážený priemer hodnôt dlhovej služby za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4,3,2 a 1. Ak nie je skóre za niektorý z rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy. V druhom kroku sa pre túto priemernú hodnotu dlhovej služby vypočíta jej skóre v intervale 0 až 6, presne podľa metodiky pre výpočet skóre indikátora finančnej stability.

Bilancia bežného účtu - sa počíta v dvoch krokoch. V prvom kroku sa vypočíta vážený priemer hodnôt bilancie bežného účtu za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4,3,2 a 1. Ak nie je skóre za niektorý z rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy. V druhom kroku sa pre túto priemernú hodnotu bilancie bežného účtu vypočíta jej skóre v intervale 0 až 6, presne podľa metodiky pre výpočet skóre indikátora finančnej stability.

Závazky po splatnosti k príjmom - sa počíta ako vážený priemer skóre indikátora finančnej stability za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4,3,2 a 1. Ak nie je skóre za niektorý z rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy.

Závazky aspoň 60 dní po splatnosti - sa počíta ako vážený priemer skóre indikátora finančnej stability za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4,3,2 a 1. Ak nie je skóre za niektorý z rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy

Tab. č. 17 : Finančné zdravie obce Malé Uherce

Zdroj: www.hospodarenieobci.sk

	Percentuálna hodnota indikátora	Hodnota skóre indikátora
Celkový dlh	3,9 %	5,8
Dlhová služba	0 %	6,0
Bilancia bežného účtu	10,5 %	4,1
Závazky po splatnosti k príjmom	0 %	6,0
Závazky 60 dní po splatnosti	0 %	6,0

Na základe tabuľky môžeme vidieť, že obec na základe hodnotenia finančného zdravia dosiahla známku výborné .

Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy

Obecné zastupiteľstvo sa skladá zo 7 poslancov, ktorý sa stretávajú na obecných zastupiteľstvách a tiež na stretnutiach jednotlivých komisií. Obec má zriadené nasledovné komisie:

- Komisia pre financie, rozpočet a ekonomiku,
- Komisia pre územné plánovanie, výstavbu a bezpečnosť,
- Komisia pre životného prostredia a verejný poriadok,
- Komisia pre školstvo, šport a mládež ,
- Komisia pre kultúru a organizačné veci,
- Komisia pre sociálne veci,
- Osobitná komisia - Komisia pre ochranu verejného záujmu a na prešetrovanie sťažností.

V obci nie je sídlo matričného úradu. Samostatný stavebný úrad obec nemá a tak spadá pod spoločný obecný stavebný úrad, ktorý má sídlo v Partizánskom.

A.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Kým vnútorné prostredie vychádza zo špecifikácii daného územia, vonkajšie prostredie predstavuje nadstavbu, ktorá zvonku pôsobí na územie a toto sa mu musí prispôbovať. V širokom ponímaní ide hlavne o legislatívu určenú Európskou úniou a legislatívu Slovenskej republiky. Na ich základe a vzhľadom na ich existenciu sú tvorené aj rozvojové programy, stratégie, vízie, plány na štátnej úrovni – a od nich sa odvíjajú dokumenty na nižších stupňoch samosprávy.

Na základe legislatívnych rámcov a rôznych dokumentov, ktoré vytvárajú intencie žiaducich, oprávnených či možných projektov sú samosprávy čiastočne koordinované k podpore takých aktivít, projektov, ktoré pomôžu naplniť vízie strategických dokumentov.

Strategické dokumenty a koncepcie môžeme z hľadiska ich dosahu rozdeliť na dokumenty na medzinárodnej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni, pričom dokumenty na nižšej úrovni by mali byť v súlade s nadradenými dokumentmi. Touto previazanosťou sa zabezpečí napĺňanie strategických cieľov a priorít na všetkých úrovniach.

I. Medzinárodná úroveň: Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030 , Partnerská dohoda SR 2021- 2027, Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do r. 2050.

II. Národná úroveň: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, operačné programy na využívanie EŠIF a ostatné odvetvové stratégie v oblasti dopravy, životného prostredia, sociálnej pomoci, zdravotníctva, školstva, cestovného ruchu, vidieka, atď.

III. Regionálna úroveň: PHSR TSK 2022- 2030, Územný plán Trenčianskeho kraja , Program odpadového hospodárstva Trenčianskeho kraja 2021 - 2025, Program rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií Trenčianskeho kraja 2021- 2027, a i.

IV. Miestna úroveň: PHSR obce, Územný plán obce, Integrovaná stratégia rozvoja územia/ Stratégia CLLD pre MAS Stredné Ponitrie, komunitné a sociálne plány obcí.

Aj tento dokument je strednodobým , strategickým dokumentom na základe ktorého sa bude môcť obec uchádzať o financie na realizáciu projektov a zároveň je to dokument , ktorý svojim charakterom a obsahom nadväzuje na dokumenty vyššej úrovne plánovania ako napr. :

- Stratégia CLLD Miestnej akčnej skupiny Stredné Ponitrie,
- Národné priority implementácie Agendy 2030,
- Návrh Partnerskej dohody 2021- 2027,
- Integrovaná územná stratégia TSK pre programové obdobia 2021- 2027,
- Plán obnovy a odolnosti SR,
- Program Slovensko 2021-2027,
- Cyklostratégia TSK na roky 2016- 2030,
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035.

Aby mohla obec naplniť ciele spomínaných dokumentov musela by mať dostatočné finančné zdroje aj kapacitu na realizáciu projektov, čo je samozrejme problém. Riziká a ohrozenia pri realizácii uvedených stratégií môžeme rozdeliť nasledovne:

- A. **Ekonomické** – riziko nedostatku finančných prostriedkov na realizáciu plánovaných opatrení.
- B. **Sociálne** – ohrozenie investície vplyvom nesúhlasného postoja verejnosti k plánovaným zámerom.
- C. **Technické** – ohrozenie investície vplyvom zložitého technického riešenia zámerov v lokalite.
- D. **Ekologické** – riziko negatívneho vplyvu plánovaných zámerov na životné prostredie.
- E. **Politické** – ohrozenie realizácie plánovaných zámerov vplyvom zmeny vedenia a zmeny priorít.

Tieto faktory posudzuje tzv. STEEP analýza – v oblastiach identifikuje problémy a zámery na celoštátnej, národnej či nadnárodnej úrovni a ktoré svojím charakterom ovplyvňujú aj rozvoj na miestnej úrovni. Zmeny v spoločnosti sú neustálím procesom a tieto oblasti sa navzájom v procese zmeny ovplyvňujú. Ak chceme dosiahnuť trvalo udržateľný rozvoj obce, na základe STEEP analýzy musíme realizovať kroky k bodom: priaznivá demografická štruktúra obyvateľov obce, prosperujúce hospodárstvo využívajúce vnútorný potenciál a zdroje obce, dostatočné zabezpečenie služieb pre obyvateľstvo a starostlivosť o životné prostredie.

Tabuľka č. 18: STEEP analýza

Sociálne faktory	Technologické faktory	Ekonomické faktory	Ekologické faktory	Politické faktory
Starnutie populácie – nižší podiel detí/ vyšší podiel seniorov	Dostupnejšia technológia a technika	Finančné zdroje na rozvoj krajiny /regiónu, /obce	Globálne otepľovanie- nepriaznivé a extrémne prejavy počasia	Legislatívne posilňovanie kompetencií samosprávy
Odchod produktívneho obyvateľstva do zahraničia	Informatizácia spoločnosti - dostupnejšie informácie	Trh práce v krajine/ regiónu/ obci	Znečistenie životného prostredia- vody , pôdy, ovzdušia,..	Legislatívna na zabezpečenie vyšších príjmov do štátneho rozpočtu
Zmeny postojov a správania obyvateľstva	Kontakt s verejnosťou za pomoci technológie – elektronizácia verejnej správy	Hospodársky vývoj v krajine/ regiónu/ obci	Úbytok a znehodnotenie pôdy – úbytok lesov, rozširovanie púští	Zmena vlády, vedenia obce ako výsledok volieb
Zmena životného štýlu- rýchle životné tempo nárast patologických javov, ...	Úspora času vďaka novej technológii	Vplyv daňovej politiky	Nárast objemu odpadu a problém s jeho likvidáciou či skladovaním	Znižovanie verejných výdavkov
Zmena životného štýlu- návrat k tradíciám, zdravému životnému štýlu, zdravej strave	Vyššie nároky na obsluhu a technickú gramotnosť	Podpora podnikania zo strany štátu	Možnosť obnovy ŽP- legislatíva na ochranu životného prostredia	
Oslabovanie tradičných ľudových hodnôt - nárast rozvodovosti, pokles sobášnosti		Miera inflácie	Nové spôsoby spracovania a separovania odpadu	

Zdroj: *vlastné spracovanie*

Problémom z hľadiska vonkajšieho prostredia sa zdá najmä nadmerná byrokracia v oblasti samosprávy a prípravy či implementácie projektov, ktorých cieľom je rozvoj regiónu, obce. Problémom je tiež zdĺhavý proces prípravy a kontroly či následnej refundácie výdavkov projektu. Neustále sa mení legislatíva do procesu tiež prináša viacero problémov, z ktorými sa musia samosprávy vysporiadať. Akýkoľvek faktor pôsobiaci zvonku môže mať pozitívne ale aj negatívne účinky na rozvoj regiónu, obce.

A.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Vnútročné aj vonkajšie prostredie sú dôležitým ukazovateľom a aj vstupným faktorom pri akejkoľvek tvorbe plánu, vízie, stratégie. Pri správnom zhodnotení a využití potenciálu na jednej aj druhej strane môže obec dosiahnuť želaný rozvoj a naplniť tak ciele, ktoré si stanovila na poli rôznych oblastí. To, či sa podarilo potenciál využiť a ako na tom v skutočnosti obec je už predstavuje reálny stav územia. Na jeho lepšiu identifikáciu môže slúžiť aj tzv. SWOT analýza.

A.3.1 SWOT analýza

SWOT analýza predstavuje metódu na základe ktorej vieme získať celostný pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by využiteľovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom

záujmu aj okolité prostredie, indukujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

V SWOT analýze rozlišujeme pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

Silné stránky S	Slabé stránky W
• vybudovaná infraštruktúra zásobovania pitnou vodou, plynom, elektrickou energiou, telekomunikačná infraštruktúra, kanalizácia • výhodná poloha obce • pekné prírodné prostredie v okolí obce, CHKO Ponitrie	• zlý stav časti miestnych komunikácií • nepriaznivá demografická situácia, nízka natalita, vysoký index starnutia • nedostatok pozemkov pre IBV
Príležitosti O	Ohrozenia T
• blízkosť centier cestovného ruchu (Partizánske, Bojnice) • dobudovanie kultúrno - športového areálu • vybudovanie ďalších cyklotrás • rekonštrukcia miestnych komunikácií • dobudovanie verejných priestranstiev • posilnenie aktivít medzi obecnej spolupráce • predpoklad koncepčného a kvalifikovaného rozvoja obce na základe plánovacích dokumentov (ÚPN, PHSR) • možnosti využitia finančných prostriedkov EÚ na financovanie rozvojových projektov • využitie alternatívnych zdrojov energie	• nedostatok verejných financií na rozvojové a investičné projekty • nízka konkurencieschopnosť vidieckej ekonomiky a jej nízka produktivita • nedostatočná legislatívna a finančná podpora malého a stredného podnikania • konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy • odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou mimo obce • starnutie obyvateľstva, rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku • odliv kvalifikovanej pracovnej sily a ľudského potenciálu do iných regiónov a do zahraničia • časté a neprehľadné zmeny legislatívy

A.3.2 Odhad možného vývoja obce a definovanie Stromu potenciálov a výziev / Stromu problémov a limitov

Vývoj obce do veľkej miery závisí od jej polohy, demografického vývoja občanov a hospodárenia obce. Vzhľadom na to, že sa obec Malé Uherce nachádza na hlavných dopravných ťahoch, môžeme jej rozvoj predpokladať skôr v oblasti priemyslu, logistických centier a rozvoja vidieckeho cestovného ruchu, ako v oblasti poľnohospodárstva. Obec si udrží aj v ďalších rokoch pozíciu malebnej obce, ktorá je atraktívna na bývanie pre ľudí hľadajúcich tiché „prímestské“ prostredie s dobrou dostupnosťou k službám a vyhovujúcou infraštruktúrou.

Odhad demografického vývoja predpokladá úbytok obyvateľov vzhľadom na to, že ide o celospoločenský jav, ktorý však nie je pozitívnym faktom. Tu sa obci naskytuje možnosť prispieť k pozitívnemu smerovaniu vývoja počtu obyvateľov a k prilákaniu mladých rodín podporou IBV. Demografia tiež poukazuje na starnutie populácie – v tejto oblasti môže obec využiť potenciál na zabezpečenie sociálnych služieb pre občanov vo vyššom veku .

Jedným z najdôležitejších faktorov rozvoja obce je množstvo pracovných príležitostí pre obyvateľov. Región stredného Ponitria je z pohľadu Trenčianskeho kraja jedným z regiónov s najväčšou nezamestnanosťou. Ruka v ruku ide tento faktor s dopravnou dostupnosťou. Impulzom rozvoja bude vybudovanie rýchlostnej komunikácie R2 zo smeru Trenčín (D1) do Prievidze a ďalej do Zvolena a Košíc.

Lepšia dopravná dostupnosť je predpokladom príchodu investorov do regiónu a teda aj nových pracovných miest. V oblasti pracovných miest a príležitostí na Hornej Nitre dochádza k zmene, hlavne z dôvodu úpadku baníctva a hľadajú sa iné možnosti zamestnania (napr. pestovaním plodín pri využití geotermálnej energie). V optimálnom prípade všetky plánované zámery, investície a možnosti prispievajú k zlepšeniu situácie na trhu práce. Dôležitým faktorom bude aj ďalší vývoj priemyslu v Partizánskom.

Väčšina obyvateľov za prácou dochádza mimo obec. V súčasnosti v nej ľudia pracujú v oblasti výroby obuvi, maloobchodu, verejnej správy, vzdelávania a špecializovaných stavebných prác.

Obec má aj potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, nakoľko sa v obci a jej blízkosti nachádzajú CHKO Ponitrie, prírodné a kult. pamiatky, letisko v Partizánskom a termálne kúpele v Malých Bieliciach.

Vďaka možnosti využitia EU investičných a štrukturálnych fondov a rôznych národných dotácií, grantov a programov na realizáciu investičných aktivít, projektov by obec mohla byť do budúcnosti zaujímavou destináciou nielen pre bývanie, ale aj pre zábavu či prácu. Je pravdepodobné, že zlepšením ponuky práce v okolí a kvalitnou infraštruktúrou s ohľadom na smart riešenia v rôznych oblastiach života, ako aj podpora IBV dáva predpoklad, že počet obyvateľov bude stabilný aj počas ďalších rokov.

STROM potenciálov a výziev

- potenciál na realizáciu projektov zo zdrojov EU
- potenciál na realizáciu projektov z MAS Stredné Ponitrie
- potenciál na realizáciu projektov z grantov a výziev rôznych spoločností
 - rozvoj a zabezpečenie spektra sociálnych služieb
 - podpora a realizácia aktivít pre rodiny s deťmi
- nové technológie, aplikácie pre uľahčenie fungovania samospráv a komunikáciu s obyvateľmi obce (smart technológie)
 - pozitívne legislatívne zmeny a lepšia daňová politika
- separovanie všetkých druhov odpadu, zhodnocovanie odpadu
- zmena životného štýlu a záujem o bývanie vo vidieckych častiach
 - vyššie kompetencie pre samosprávy
 - potenciál a podpora IBV

STROM problémov a limitov

- nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu zámerov
- nedostatočný stav infraštruktúry (ciest a chodníkov)
 - horšia dopravná dostupnosť regiónu ako celku
 - energetická náročnosť obecných budov
- nepriaznivý demografický vývoj (starnutie populácie, menej ekn. aktívnych občanov, vyšší počet seniorov, nižší počet narodených detí, odliv obyvateľov, atď...)
 - náročná byrokratizácia procesu podávania a schvaľovania projektov
 - negatívne legislatívne zmeny a daňové úniky
- nedostatočné personálne a odborné kapacity na realizáciu projektov
 - málo skúseností s novými technológiami
 - negatívne dopady zhoršujúcej sa klímy
- neustály nárast objemu odpadu, ignorácia separovania odpadu
 - nekoordinovaná výstavba domov
- nadmerné zaťaženie povinnosťami zo strany štátu

V prípade, že obec chce byť pre občanov atraktívna, musí byť tiež konkurencieschopná vzhľadom k ostatným obciam. Musí poskytovať služby pre občanov, investorov aj návštevníkov tak, aby v obci chceli zostať, vrátiť sa do nej či investovať a realizovať sa na jej území.

OBČAN: pre uspokojenie občanov musí obec zabezpečiť kvalitné služby v oblasti školstva, kultúry a športu, sociálnych vecí, bývania, občianskej vybavenosti, dopravnej a technickej infraštruktúry, životného prostredia. V tomto smere sú občania najnáročnejšou skupinou pre poskytovanie služieb, nakoľko v obci trávajú najviac času a ich bežný život sa odohráva na pôde obce, od ktorej očakávajú široký komplex služieb, ktoré pokryjú ich potreby. V konkurenčnom boji obstoí samozrejme obec, ktorá vie viac a lepšie pokryť tieto oblasti.

NÁVŠTEVNÍK: z pohľadu návštevníka musí obec poskytovať služby nevyhnutne spojené s jeho pobytom na území obce. Dopravné služby, ubytovanie, stravovanie a možnosti pre turizmus, oddych relax, šport, atď. Vzhľadom na to, že návštevník trávi na území obce len istý čas, niektoré služby nie sú pre jeho pobyt rozhodujúce a zásadné. Návštevník je teda menej náročný na bežné služby, no o to náročnejší na poskytovanie služieb spojených s cestovným ruchom.

PODNIKATEĽ: pre podnikateľa je z hľadiska pôsobenia na území dôležitá dopravná dostupnosť, kúpyschopnosť obyvateľstva, pracovná sila v regióne či potenciálna možnosť rozšírenia podnikateľskej činnosti. Podnikateľ v tomto smere predstavuje špecifickú skupinu, pre ktorú nie sú až tak dôležité služby dennej spotreby. Nosné sú dostatočná infraštruktúra a dostatočné množstvo pracovnej sily.

A.3.3 Zhodnotenie výsledkov dotazníkového prieskumu

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 50 respondentov (online forma: 30 odpovedí, papierová forma: 20 dotazníkov). Prieskumu sa zúčastnilo 19 mužov (39,6 %) a 29 žien (60,4 %), dve osoby na túto otázku neodpovedali. Z hľadiska vekovej štruktúry 4,1 % respondentov do 18 rokov, ďalej 20,4 % respondentov bolo v rozmedzí 19 – 35 rokov, od 36 – 60 rokov sa zúčastnilo 42,9 % respondentov a nad 60 rokov sa zúčastnilo 32,7 % respondentov. Z hľadiska najvyššie dosiahnutého vzdelania malo najviac osôb ukončené stredné vzdelanie s maturitou (36,7 %). Vysokoškolské vzdelanie uviedlo 32,7 %. S bývaním v obci ako miestom pre život je veľmi spokojných a skôr spokojných 75,1 %, pričom skôr nespokojných je 18,8 % respondentov. Obyvateľom obce sa najviac páči okolitá príroda, prostredie, úprava zelene a pod. Taktiež sa im páčia podujatia pre občanov, dobré vzťahy a turistický klub.

Za najväčší nedostatok v obci považujú chýbajúcu kanalizáciu v určitých častiach - nedokončená kanalizácia - pripojenie a svojvoľné vypúšťanie odpadu počas dňa a noci, čo spôsobuje zápach. Ako problém ďalej uviedli nedokončené chodníky - počas dažďa sa nedá vojsť do dvorov, keďže je všade množstvo vody. Občania by privítali obchod s potravinami, ihrisko pre deti a mládež, poštu, náučný chodník. K ďalším problémom patrí podľa respondentov nekontrolovaná výstavba - následne špinavé a znečistené cesty. Taktiež by občania privítali zabezpečenie odvozu konárov či obnovu domu smútku.

Šance na rozvoj obce vidia obyvatelia najmä v oblasti kultúry a športu (aktivity pre deti, v obci veľmi chýba niekdajší park, workout ihrisko), v oblasti služieb (rozvoj cyklo-turistiky a s tým spojené služby, multifunkčná budova, kde by mohli živnostníci poskytovať služby - kozmetika, kaderníctvo...) a v oblasti technickej infraštruktúry (cestný obchvat obce, dobudovanie kanalizácie). Najväčšie ohrozenia rozvoja obce vidia obyvatelia vo financovaní rozvoja a v zlej ekonomickej situácii. Taktiež za ohrozenie považujú nezáujem obyvateľov. Ďalej vidia hrozbu v nečerpaní a nevyužívaní eurofondov, v doprave a v cestnej komunikácii.

Za nedostatočné služby považujú obyvatelia služby v oblasti kaderníctva (37,8 %), ľuďom chýbajú potraviny (73,3%), predaj z dvora (37,8 %) a lekáreň (28,9 %).

Záujem o nájomné bývanie má len 7,1 %, o individuálnu bytovú výstavbu má záujem 16,3 % občanov. V oblasti kultúrneho života 54,5 % respondentov uviedlo, že obec má dostatočné kultúrne vyžitie. Záujem by bol najmä o letné kino. Ďalej by opýtaní privítali divadlo a aktivity pre deti. Počet športových areálov považuje za nedostatočný 70 % obyvateľov, 56,4 % obyvateľov pokladá ich stav za neuspokojivý. Obyvatelia by privítali predovšetkým nový športový areál na mieste futbalového ihriska alebo v priestoroch parku pri škôlke. Občanom chýba najmä kvalitné detské ihrisko, workout ihrisko alebo multifunkčné ihrisko. Detské ihriská považuje za nedostatočné z hľadiska počtu 87,2 % obyvateľov, z hľadiska stavu ich považuje za neuspokojujúce 79,4 % respondentov. Detské ihrisko by privítali na futbalovom ihrisku alebo v areály materskej školy.

Dostatok miest na parkovanie uviedlo 69 % občanov. Nové parkovacie miesta by mohli vzniknúť najmä za ihriskom pri železničnej trati či pri cintoríne. Stav cestných komunikácií považuje za neuspokojujúci 53,2 % obyvateľov, rekonštrukciu potrebuje najmä ulica Šípková a Rázdolie. Chodníky sú v neuspokojivom stave pre 63,8 % obyvateľov, rekonštruovať by sa mali chodníky najmä na ulici Hrdinov, na ulici Herecká od kostola smerom na Veľké Uherce. Autobusové zastávky sú v uspokojujúcom stave pre 61 % opýtaných, pričom 82,5 % respondentov sa vyjadrilo, že ich počet je dostatočný.

Verejné priestranstvá a parky sú v neuspokojivom stave podľa 58,7 % obyvateľov, verejné osvetlenie je uspokojivé pre 93,6 % obyvateľov, rozhlas je v dobrom stave pre 93,5 % obyvateľov. Vodovod je podľa 91,7 % obyvateľov v uspokojujúcom stave. Internet je pre 51,1 % zapojených občanov dostatočný. Zo 43 odpovedí uviedlo 95,3 % opýtaných, že je v obci dostatok materských škôl.

Čo sa týka SMART riešení, zo 45 odpovedí by najväčší počet občanov privítalo box na doručovanie balíkov (26 obyvateľov – 57,8 %) a WIFI prístupové body (17 obyvateľov – 37,8 %).

Medzi prvých päť priorít, ktoré by obec mala bezodkladne riešiť patrí dobudovanie kanalizácie, rekonštrukcia miestnych komunikácií, vybudovanie multifunkčného ihriska s workout prvkami, vybudovanie kvalitného detského ihriska, rekonštrukcia chodníkov a zriadenie multifunkčnej budovy so službami a potravinami.

ČASŤ B – STRATEGICKÁ ČASŤ

Kým analytická časť poukazovala na špecifiká vnútorné aj vonkajšie tak, strategická časť by s nimi mala pracovať a zohľadniť ich v procese nastavenia stratégie kam a ako má obec smerovať, aké projekty bude realizovať, o aké finančné zdroje sa bude uchádzať. Obec by mala svoje projektové zámery a plány nastaviť reálne vzhľadom na predchádzajúcu analýzu pričom treba brať do úvahy ekonomickú, sociálnu, technickú stránku.

VÍZIA OBCE

„Víziou obce je vytvorenie modernej a funkčnej občianskej vybavenosti v čistej obci s ohľadom na jej charakter, tradície a prírodné podmienky tak, aby umožňovala rozvoj vo všetkých kľúčových oblastiach života: sociálnej, environmentálnej, hospodárskej, technickej a smart oblasti, pričom bude klásť dôraz na rozvoj cestovného ruchu, znižovanie energetických výdavkov a dobrých medziľudských vzťahov. „

STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE

Strategické ciele rozvoja obce vychádzajú z cieľov definovaných v zákone o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z. z. Strategickým cieľom obce je tak:

1. Odstraňovanie alebo zmierňovanie rozdielov v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zároveň tak zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce
2. Zabezpečiť zvyšovanie ekonomickej výkonnosti, konkurencieschopnosti a rozvoj inovácii v obci aj za pomoci využívania novej technológie a smart riešení
3. Zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov

Pri všetkých cieľoch je potrebné aby obec využívala vnútorný potenciál (prírodný, kultúrny, materiálny, finančný, ľudský, inštitucionálny), poznatky vedy, výskumu (nové technológie), digitalizáciu a informatizáciu v maximálnej možnej miere a tak dosiahla optimálny výsledok rozvoja obce, pričom bude naďalej rešpektovať zachovanie identity obce, ochranu životného prostredia, tradície, ochranu zdravia a bezpečnosti občanov.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Program rozvoja obce nadväzuje na prioritné oblasti Programu Slovensko 2021- 2027, ktoré sú tiež zapracované do PHSR Trenčianskeho kraja pre roky 2022- 2030. V Programe Slovensko ide o oblasti: Zelenšie Slovensko, Prepojenejšie Slovensko, Konkurencieschopnejšie a inteligentnejšie Slovensko, Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko, Európa bližšie k občanom, Fond na spravodlivú transformáciu. V PHSR TSK sú strategické oblasti vymedzené nasledovne : Inovatívny kraj, zelený kraj, prepojený kraj, Zdravý - vzdelaný a sociálny kraj, udržateľná a spravodlivá transformácia územia.

Obec Malé Uherce v rámci tvorby Programu rozvoja obce ponechala pôvodné prioritné oblasti, v ktorých bližšie definuje strategické a špecifické ciele zamerané na rozvoj obce a ktoré sú v súlade s vyššie spomínanými strategickými dokumentami.

Prioritná oblasť: HOSPODÁRSKA

Cieľ hospodárskej oblasti:

Rozvíjať potenciál cestovného ruchu a vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry za účelom skvalitnenia poskytovaných služieb s využitím moderných a inovatívnych technológií.

Priorita 1: Rozvoj podnikateľského prostredia a cestovného ruchu : podpora malého a stredného podnikania, rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva, podpora samostatne hospodáriacich roľníkov, budovanie turistickej infraštruktúry, podpora miestnych podnikateľov v CR

Priorita 2: Budovanie, rekonštrukcia, skvalitnenie a rozvoj dopravnej infraštruktúry: rekonštrukcia miestnych komunikácií, výstavba parkovísk, chodníkov a cyklochodníkov a pod.

Priorita 3: Budovanie, rekonštrukcia, skvalitnenie a rozvoj technickej infraštruktúry: plynofikácia, NN sieť, verejné osvetlenie, rozhlas a pod.

Priorita 4: Rozvoj partnerskej spolupráce: spolupráca s okolitými obcami, s partnerskými obcami ako aj cezhraničná spolupráca

Priorita 5 : Zavádzanie inovatívnych a smart technológií : informačné kiosky, nabíjacie stanice na smart zariadenia a dopravné prostriedky, wifi na verejných priestranstvách, balíkomat, atď

Prioritná oblasť: SOCIÁLNA

Cieľ sociálnej oblasti:

Budovať a zlepšovať úroveň poskytovaných sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu starostlivosť a zároveň zabezpečiť dostupnú a kvalitnú základnú zdravotnú starostlivosť pre všetkých občanov, zvyšovať vzdelanostnú úroveň občanov, podporiť infraštruktúru voľného času, dostupného bývania pre občanov, verejných služieb s ohľadom na zachovanie kultúrneho dedičstva a s možnosťou aktívneho spoločenského využitia.

Priorita 6: Rozvoj možností pre bývanie v obci: podpora bytovej výstavby, vysporiadanie pozemkov

Priorita 7: Údržba verejných priestorov a efektívna verejná správa: rekonštrukcia a údržba verejných priestranstiev, zlepšovanie poskytovaných administratívnych služieb a pod.

Priorita 8: Tvorba a rozvoj služieb v oblasti sociálnej pomoci a zdravotníctva: infraštruktúra zdravotníctva, podpora budovania, príp. rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti, podpora sociálnych služieb v obci, sociálna pomoc na komunitnej úrovni a pod.

Priorita 9: Zlepšenie infraštruktúry a kvality vzdelávania a podpora voľnočasových aktivít: zlepšenie podmienok vzdelávania v MŠ, výstavba/rekonštrukcia školských a športových zariadení, podpora športových podujatí a telies

Priorita 10: Zachovanie a zveľadenie kultúrneho bohatstva obce: obnova kultúrnych pamiatok, podpora kultúrnych podujatí a organizácií pôsobiach v oblasti kultúry

Priorita 11: Rozvoj ľudských zdrojov: vzdelávanie zamestnancov samosprávy a podpora zamestnanosti

Priorita 12: Podpora vzniku záujmových združení s cieľom zlepšovania sociálnych vzťahov a spolupráce : podpora vzniku občianskych združení, podpora spolupráce medzi združeniami a inými subjektami

Priorita 13: Tvorba novej občianskej a sociálnej infraštruktúry s dôrazom na smart riešenia : zavádzanie moderných technológií, aplikácií , smart riešení na uľahčenie informovanosti občanov

Prioritná oblasť: ENVIRONMENTÁLNA

Cieľ environmentálnej oblasti:

Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné, čisté životné prostredie a podporovať trvalo udržateľný rozvoj s cieľom zvyšovania energetickej efektívnosti, zhodnocovania odpadov, separovania odpadov a ochrany prírody .

Priorita 14: Rozvoj vodného hospodárstva: dobudovanie a rekonštrukcia kanalizácie, vybudovanie a rekonštrukcia vodovodov, ochrana vodných zdrojov, efektívne využívanie vodných zdrojov, budovanie vodozádržných opatrení a pod.

Priorita 15: Odpadové hospodárstvo: podpora separovaného zberu odpadu, skvalitňovanie triedeného zberu odpadov a boj proti čiernym skládkam, revitalizácia, atď.

Priorita 16: Ochrana životného prostredia : ochrana vody, pôdy, ovzdušia , budovanie protipovodňových opatrení, ochrana biodiverzity, adaptácia na zmenu klímy, obmedzenie developerských projektov s negatívnym dopadom na životné prostredie a pod.

ČASŤ C – PROGRAMOVÁ ČASŤ

V tejto časti sa Program rozvoja obce snaží popísať akými aktivitami, projektami by sa dali naplniť priority programu tak, aby boli naplnené strategické ciele všetkých oblastí: hospodárskej, sociálnej a environmentálnej.

C.1 Hospodárska prioritná oblasť

Priorita 1: Rozvoj podnikateľského prostredia a cestovného ruchu	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci	Spracovanie stratégie podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VUC, štátu, EÚ
	Komunikácia s hlavnými sociálno-ekonomickými partnermi pri koordinácii rozvojových aktivít a projektov obce
	Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselných zón v obci – príprava a realizácia infraštruktúry
	Vymedzenie prenajímateľných priestorov pre potrebné služby a remeselné dielne
	Rekonštrukcia a revitalizácia starých priemyselných zón v obci
	Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce
	Podpora tradičných odvetví a zavádzanie nových technológií
1.2 Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	Podpora poľnohospodárov a samostatne hospodáriacich roľníkov, podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty
1.3 Rozvoj cestovného ruchu	Značenie a tvorba cykloturistických trás, náučných chodníkov, turistických chodníkov, tvorba atraktívnych a odpočinkových miest na týchto trasách
	Výstavba pamätnej izby
	Dostupnosť a propagácia prírodných a historických pamiatok
	Budovanie remeselných dvorov
	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci
	Tvorba a spracovanie kvalitných propagačných materiálov
	Prepojenie obce so subjektami cestovného ruchu a agroturistiky
	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklór, hudba, pôvodný odev) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu)
	Spracovanie kalendára podujatí
	Uzavretie dohôd s podnikateľmi v CR a podporovanie ich aktivít
Priorita 2: Budovanie, rekonštrukcia , skvalitnenie a rozvoj dopravnej infraštruktúry	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
2.1 Zlepšenie dostupnosti obyvateľov obce za prácou a službami do najbližších miest	Rekonštrukcia ciest II. a III. triedy na území katastra obce
2.2 Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry v obci	Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií
	Výstavba a rekonštrukcia chodníkov v obci

	Rekonštrukcia zastávok SAD
	Výstavba a rekonštrukcia parkovísk
	Značenie ciest, chodníkov, ulíc
	Rekonštrukcia lávok a mostov
2.3 Zlepšenie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu	Budovanie cyklotrás
	Budovanie doplnkovej infraštruktúry pre nemotorovú dopravu
Priorita 3: Budovanie, rekonštrukcia, skvalitnenie a rozvoj technickej infraštruktúry	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
3.1 Podpora bezpečnosti a úspory energií v obci	Rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia
	Rozširovanie kamerového systému v obci
	Rekonštrukcia a výstavba verejného rozhlasu
	Budovanie alternatívnych energetických zdrojov pre obecné budovy
	Znižovanie energetickej náročnosti obecných budov
3.2 Rozvoj technickej infraštruktúry	Výstavba / rekonštrukcia plynovodu, zavedenie plynofikácie do nových častí
	Realizácia vysokorychlostného internetu v obci
	Rekonštrukcia a výstavba vodovodov
Priorita 4: Rozvoj partnerskej spolupráce	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
4.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce	Aktivity, workshopy a podujatia zamerané na výmenu skúseností a prezentáciu projektov dobrej praxe
4.2 Rozvoj spolupráce na úrovni regiónu	Aktivity zamerané na rozvoj spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v obci aj v regióne
4.3 Rozvoj spolupráce na národnej úrovni	Aktivity zamerané na rozvoj spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v rámci celej SR
Priorita 5 : Zavádzanie inovatívnych a smart technológií	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
5.1 Zavedenie smart manažmentu do jednotlivých oblastí	Zavedenie moderných technológií pre výkon verejných činností
	Zavedenie smart manažmentu verejného osvetlenia
	Zavedenie smart manažmentu komunálneho odpadu

C.2 Sociálna prioritná oblasť

Priorita 6: Rozvoj možností pre bývanie v obci	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
6.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania v obci	Podpora výstavby nájomných bytov
	Podpora a budovanie IBV
6.2 Podpora existujúcich bytových jednotiek	Podpora rekonštrukcie nájomných bytov
Priorita 7: Údržba verejných priestorov a efektívna verejná správa	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
7.1 Estetické verejné priestranstvá	Rekonštrukcia/vybudovanie námestia
	Vybudovanie oddychových zón so zelenou infraštruktúrou
	Výstavba amfiteátra
	Vybudovanie / rekonštrukcia kultúrno-športového areálu

	Vybudovanie / rekonštrukcia detských ihrísk
	Vybudovanie trhoviska/trhových miest
7.2 Zmodernizované verejné budovy	Rekonštrukcia a modernizácia obecného úradu
	Rekonštrukcia a modernizácia domu smútku
	Rekonštrukcia obecného cintorína
	Rekonštrukcia a modernizácia hasičskej zbrojnice
	Vybudovanie kultúrneho domu
	Rekonštrukcia / modernizácia a rozšírenie obecnej knižnice
7.3 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom	Projekt elektronizácie služieb verejnej správy
	Aktualizácia / tvorba rozvojových dokumentov: programu rozvoja obce a územného plánu obce
Priorita 8: Tvorba a rozvoj služieb v oblasti sociálnej pomoci a zdravotníctva	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
8.1 Kvalitná zdravotná starostlivosť a vybavená zdravotnícka infraštruktúra	Podpora poskytovania kvalitnej zdravotnej starostlivosti
	Rekonštrukcia / zriadenie, modernizácia zdravotného strediska
8.2 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov	Zriadenie/rekonštrukcia a modernizácia zariadenia poskytujúce opatrovateľské služby
	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie služieb, zvýšenie kvality poskytovaných služieb
	Podpora klubov pre seniorov, podpora aktivít pre matky s deťmi, podpora trávenia voľného času detí a mládeže
	Podpora imobilných a zdravotne postihnutých občanov
Priorita 9: Zlepšenie infraštruktúry a kvality vzdelávania a podpora voľnočasových aktivít	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
9.1 Rozvoj a podpora školstva	Rekonštrukcia Materskej školy
	Podpora vzdelávacích projektov v MŠ
9.2 Podpora voľnočasových aktivít	Rekonštrukcia futbalového ihriska
	Výstavba multifunkčného športového areálu
	Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiacich v oblasti športu a voľnočasových aktivít
Priorita 10: Zachovanie a zveľadenie kultúrneho bohatstva obce	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
10.1 Ochrana kult. pamiatok	Rekonštrukcia / obnova kultúrnych a historických pamiatok
10.2 Uchovanie a rozvíjanie zvykov a tradícií	Organizovanie podujatí a zachovanie ľudových tradícií
	Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiacich v oblasti kultúry
	Spracovanie histórie obce, vytvorenie monografie obce
Priorita 11: Rozvoj ľudských zdrojov	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
11.1 Vzdelávanie zamestnancov samospráv a organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti	Podpora vzdelávacích projektov v MŠ, zamestnancov obce
11.2 Podpora zamestnanosti	Podpora zamestnanosti pre obyvateľov obce vrátane znevýhodnených skupín občanov
Priorita 12: Podpora vzniku záujmových združení s cieľom zlepšovania sociálnych vzťahov a spolupráce	
Opatrenie	Projekt/Aktivita

12.1 Podpora vzniku záujmových združení	Zakladanie záujmových združení
12.2 Spolupráca obce a organizácii	Aktívna spolupráca so záujmovými združeniami a spolupráca so spriatelnenými obcami, organizáciami
Priorita 13: Tvorba novej občianskej a sociálnej infraštruktúry s dôrazom na smart riešenia	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
13.1 Tvorba smart infraštruktúry pre občanov	Zriadenie dostupnej wifi – tzv. wifi zóny pre občanov
	Zavedenie moderných technológií na obecny úrad, do knižnice, na VPS či iné obcou zriadené inštitúcie

C.3 Environmentálna prioritná oblasť

Priorita 14: Rozvoj vodného hospodárstva	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
14.1 Zabezpečenie dostatočného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou	Vybudovanie/ rekonštrukcia vodovodu
14.2 Zabezpečenie environmentálneho odvádzania odpadových vôd	Vybudovanie / rekonštrukcia kanalizácie
Priorita 15: Odpadové hospodárstvo	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
15.1 Podpora účinného a ekologického systému odpadového hospodárstva	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
	Vybudovanie zberného dvora v obci
	Projekt osvetý, vzdelávania a propagácie separovaného zberu odpadu
	Spracovanie biologického odpadu a zriadenie kompostoviska
	Podpora projektov zameraných na separovanie a zhodnocovanie odpadov
Priorita 16: Ochrana životného prostredia	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
16.1 Ochrana zložiek životného prostredia	Ochrana vody, pôdy, ovzdušia
	Využívanie alternatívnych zdrojov energie
	Predchádzanie vzniku a likvidácia čiernych skládok
	Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov
16.2 Skvalitnenie životného prostredia	Ochrana prírodných pamiatok, rezervácií a úkazov
	Revitalizácia zanedbaných verejných priestranstiev a plôch v obci
16.3 Ochrana obyvateľov pred ničivým pôsobením prírodných živlov	Protipovodňové opatrenia – priekopy, odrážky, hrádzky, úprava brehov potoka, výstavba odvodňovacích priekop a kanálov
	Protipožiarne opatrenia
	Osveta v rámci krízového stavu pri živelných pohromách
16.4 Smart riešenia zamerané na trvalo udržateľný rozvoj	Podpora a budovanie infraštruktúry pre elektro zariadenia

Zdroj: vlastné spracovanie

ČASŤ D – REALIZAČNÁ ČASŤ

Zatiaľ čo predošlé časti Programu rozvoja obce analyzovali a brali do úvahy možné projekty a aktivity na zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja obce, realizačná časť sa zameriava už na konkrétne projekty a na ich bližší popis.

Realizačná časť sa zameriava na projekty, ich zabezpečenie, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

D.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenia realizácie

Kompetencie obce v oblasti regionálneho rozvoja vymedzuje zákon o podpore regionálneho rozvoja č.309/2014 Z. z., § 12 nasledovne:

Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja

- a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,
- b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí, pravidelne ho monitoruje a každoročne do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení a zabezpečuje súlad programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,
- c) spolupracuje s vyšším územným celkom, na území ktorého sa obec nachádza, na príprave a realizácii programu rozvoja vyššieho územného celku a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku program rozvoja obce,
- d) podieľa sa na plnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja podľa § 3, v spolupráci s ministerstvom a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí sa nachádzajú na území obce,
- e) vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,
- f) spolupracuje s ďalšími obcami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,
- g) podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj obce.

Na základe uvedeného bude obec Malé Uherce zabezpečovať a koordinovať realizáciu PHSR obce prostredníctvom zodpovedných externých dodávateľov v zmysle platného zákona. Aktivity, kde hlavným realizátorom bude obec, budú zabezpečované vlastnými zdrojmi, alebo prostredníctvom externých dodávateľov v zmysle platného zákona. Obecný úrad nedisponuje kvalifikovanými pracovníkmi so skúsenosťami s realizáciou aktivít po organizačnej, finančnej či technickej stránke. Aktivity, ktoré budú realizované inými subjektmi (podnikateľmi, organizáciami v obci alebo mimo obce), budú pracovníkmi obecného úradu monitorované.

D.2 Vecný a časový harmonogram realizácie

Aby bol Program rozvoja obce čo najviac adresný a konkrétny, obsahuje tiež informácie o projektoch, časovom horizonte ich realizácie, možných finančných zdrojoch na realizáciu a odhadovaných nákladoch na projekty. Vzhľadom na nedostatok vlastných financií- častokrát aj len na základné fungovanie - sa obce spoliehajú hlavne na vyhlásené výzvy, dotačné programy alebo iné externé zdroje. Aby boli však obce schopné pružne na vyhlásené výzvy reagovať, musia mať pripravený Akčný plán.

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít.

Formulár: AKČNÝ PLÁN

HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Financovanie (v EUR)	Možný zdroj financovania
Opatrenie: 1.1 Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci			
Spracovanie stratégie podpory podnikania a zvýšenia informovanosti o možnostiach podpory zo strany obce, VUC, štátu, EÚ	Od r. 2024 do 2031	2 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Komunikácia s hlavnými sociálno-ekonomickými partnermi pri koordinácii rozvojových aktivít a projektov obce	Od r. 2024 do 2031	2 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Vytvorenie ekonomických a technických podmienok pre výstavbu priemyselných zón v obci – príprava a realizácia infraštruktúry	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Vymedzenie prenajímateľných priestorov pre potrebné služby a remeselné dielne	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Zakladanie malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora tradičných odvetví a zavádzanie nových technológií	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 1.2 Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva			
Podpora poľnohospodárov a samostatne hospodáriacich roľníkov, podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet, obecný rozpočet, iné zdroje

Opatrenie: 1.3 Rozvoj cestovného ruchu			
Značenie a tvorba cykloturistických trás, náučných chodníkov, turistických chodníkov, tvorba atraktívnych a odpočinkových miest na týchto trasách	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Výstavba pamätnej izby	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Dostupnosť a propagácia prírodných a historických pamiatok v obci	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Budovanie remeselných dvorov	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora vytvárania nových atraktivít v obci	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Tvorba a spracovanie kvalitných propagačných materiálov	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Prepojenie obce so subjektami cestovného ruchu a agroturistiky	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklór, hudba, pôvodný odev) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu)	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Spracovanie kalendára podujatí	Od r. 2024 do 2031	5 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Uzavretie dohôd s podnikateľmi v CR a podporovanie ich aktivít	Od r. 2024 do 2031	5 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 2.1 Zlepšenie dostupnosti obyvateľov obce za prácou a službami do najbližších miest			
Rekonštrukcia ciest III. triedy na území katastra obce	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 2.2 Zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry v obci			
Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií	Od r. 2024 do 2031	200 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Výstavba a rekonštrukcia chodníkov v obci	Od r. 2024 do 2031	200 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia zastávok SAD	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Výstavba a rekonštrukcia parkovísk	Od r. 2024 do 2031	150 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Značenie ciest, chodníkov, ulíc	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje

Rekonštrukcia lávok a mostov	Od r. 2024 do 2031	150 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 2.3 Zlepšenie infraštruktúry pre nemotorovú dopravu			
Budovanie cyklotrás	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Budovanie doplnkovej infraštruktúry pre nemotorovú dopravu	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 3.1 Podpora bezpečnosti a úspory energií v obci			
Rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rozširovanie kamerového systému v obci	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia a výstavba verejného rozhlasu	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Budovanie alternatívnych energetických zdrojov pre obecné budovy	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Znižovanie energetickej náročnosti obecných budov (MŠ a OcÚ)	Od r. 2024 do 2031	200 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 3.2 Rozvoj technickej infraštruktúry			
Výstavba/rekonštrukcia vodovodov, zavedenie vodovodu do nových častí	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Realizácia vysokorýchlostného internetu v obci	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia a výstavba vodovodov	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 4.1 Rozvoj medzinárodnej spolupráce			
Aktivity, workshopy a podujatia zamerané na výmenu skúseností	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 4.2 Rozvoj spolupráce na úrovni regiónu			
Aktivity zamerané na rozvoj spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v obci aj v regióne	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 4.3 Rozvoj spolupráce na národnej úrovni			
Aktivity zamerané na rozvoj spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom v rámci celej SR	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 5.1 Zavedenie smart manažmentu do jednotlivých oblastí			

Zavedenie moderných technológií pre výkon verejných činností	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Zavedenie smart manažmentu verejného osvetlenia	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Zavedenie smart manažmentu komunálneho odpadu	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje

SOCIÁLNA OBLASŤ

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Financovanie (v EUR)	Možný zdroj financovania
Opatrenie: 6.1 Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania v obci			
Podpora výstavby nájomných bytov/ rekonštrukcia nájomných bytov	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora a budovanie IBV	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 7.1 Estetické verejné priestranstvá			
Rekonštrukcia/vybudovanie námestia , revitalizácia centra obce	Od r. 2024 do 2031	250 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Vybudovanie oddychových zón so zelenou infraštruktúrou	Od r. 2024 do 2031	170 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Výstavba amfiteátra	Od r. 2024 do 2031	70 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Vybudovanie detského ihriska	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Vybudovanie trhoviska/trhových miest	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 7.2 Zmodernizované verejné budovy			
Rekonštrukcia obecného úradu	Od r. 2024 do 2031	250 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia domu smútku	Od r. 2024 do 2031	200 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia obecného cintorína	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Vybudovanie kultúrneho domu	Od r. 2024 do 2031	500 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Rekonštrukcia/modernizácia a rozšírenie obecnej knižnice	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje

Opatrenie: 7.3 Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom			
Projekt elektronizácie služieb verejnej správy	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Aktualizácia/tvorba rozvojových dokumentov: program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a územného plánu obce	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 8. 1 Kvalitná zdravotná starostlivosť a vybavená zdravotnícka infraštruktúra			
Rozšírenie a podpora poskytovania kvalitnej zdravotnej starostlivosti	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 8.2 Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov			
Zriadenie/rekonštrukcia zariadenia poskytujúce opatrovateľské služby	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie služieb, zvýšenie kvality poskytovaných služieb	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora klubov pre seniorov, podpora aktivít pre matky s deťmi, podpora trávenia voľného času detí a mládeže	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora imobilných a zdravotne postihnutých občanov	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 9.1 Rozvoj a podpora školstva			
Rekonštrukcia Materskej školy	Od r. 2024 do 2031	300 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora vzdelávacích projektov v MŠ	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 9.2 Podpora voľnočasových aktivít			
Rekonštrukcia futbalového ihriska	Od r. 2024 do 2031	150 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Vybudovanie / rekonštrukcia kultúrno-športového areálu	Od r. 2024 do 2031	200 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Výstavba multifunkčného športového areálu	Od r. 2024 do 2031	150 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiach v oblasti športu	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 10.1 Ochrana kultúrnych pamiatok			

Rekonštrukcia a obnova kultúrnych a historických pamiatok	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 10.2 Uchovanie a rozvíjanie zvykov a tradícií			
Organizovanie podujatí a zachovanie ľudových tradícií	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora spolkov, združení a jednotlivcov pôsobiach v oblasti kultúry	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Spracovanie histórie obce, vytvorenie monografie obce	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 11.1 Vzdelávanie zamestnancov samospráv a organizácií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti			
Podpora vzdelávacích projektov v MŠ, zamestnancov obce	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 11. 2 Podpora zamestnanosti			
Podpora zamestnanosti pre obyvateľov obce vrátane znevýhodnených skupín občanov	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie 12.1 Podpora vzniku záujmových združení			
Zakladanie záujmových združení	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie 12.2 Spolupráca obce a organizácií			
Aktívna spolupráca so záujmovými združeniami a spolupráca so spriatenými obcami, organizáciami	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie 13.1 Tvorba smart infraštruktúry pre občanov			
Zavedenie moderných technológií na obecnú úrad, do knižnice , na VPS či iné obcou zriadené inštitúcie	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje

ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Financovanie (v EUR)	Možný zdroj financovania
Opatrenie: 14.1 Zabezpečenie dostatočného zásobovania obyvateľstva pitnou vodou			
Rekonštrukcia vodovodu	Od r. 2024 do 2031	300 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 14.2 Zabezpečenie environmentálneho odvádzania odpadových vôd			
Dobudovanie kanalizácie v obci	Od r. 2024 do 2031	1 000 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 15.1 Podpora účinného a ekologického systému odpadového hospodárstva			

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Vybudovanie zberného dvora v obci	Od r. 2024 do 2031	200 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Projekt osvetly, vzdelávania a propagácie separovaného zberu odpadu	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Spracovanie biologického odpadu a zriadenie kompostoviska	Od r. 2024 do 2031	200 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Podpora projektov zameraných na separovanie a zhodnocovanie odpadov	Od r. 2024 do 2031	100 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 16.1 Ochrana zložiek životného prostredia			
Ochrana vody, pôdy, ovzdušia	Od r. 2024 do 2031	20 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Využívanie alternatívnych zdrojov energie	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Predchádzanie vzniku a likvidácia čiernych skládok	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov	Od r. 2024 do 2031	270 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 16.2 Skvalitnenie životného prostredia			
Ochrana prírodných pamiatok, rezervácií a úkazov	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Revitalizácia zanedbaných verejných priestranstiev a plôch v obci	Od r. 2024 do 2031	50 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 16.3 Ochrana obyvateľov pred ničivým pôsobením prírodných živlov			
Protipovodňové opatrenia – priekopy, odrážky, hrádzky, úprava brehov potoka, výstavba odvodňovacích priekop a kanálov	Od r. 2024 do 2031	150 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Protipožiarne opatrenia	Od r. 2024 do 2031	30 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Osveta v rámci krízového stavu pri živelných pohromách	Od r. 2024 do 2031	10 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje
Opatrenie: 16.4 Smart riešenia zamerané na trvalo udržateľný rozvoj			
Podpora a budovanie infraštruktúry pre elektro zariadenia	Od r. 2024 do 2031	5 000	EŠIF, domáce a zahraničné fondy, štátny rozpočet , obecný rozpočet, iné zdroje

Zdroj: vlastné spracovanie

*Vzhľadom na neustále sa meniace ceny v oblasti stavebníctva, techniky, technológie a infláciu sú ceny uvedené v tabuľke informatívne a predbežné, nie záväzné. Cena realizácie projektu bude presne stanovená v čase jeho realizácie odbornou spôsobilou osobou alebo na základe prieskumu trhu.

Vzhľadom na SWOT analýzu, zhodnotenie stromu potenciálov a výziev obec pokladá za prioritné nasledovné projekty:

Tabuľka č. 23: Zoznam prioritne plánovaných projektových zámerov na roky 2024-2031

Oblasť	Aktivita
Oblasť sociálna	- Kultúrno športový areál (ihrisko) - Detské ihrisko (v areáli MŠ) - Dokončenie rekonštrukcie Domu smútku - Revitalizácia centra obce (chodník, zastávka, prechody pre chodcov)
Oblasť hospodárska	Zníženie energetickej náročnosti MŠ a OcÚ
Oblasť environmentálna	- Vybudovanie zberného dvora - Vybudovanie kompostoviska

Zdroj: vlastné spracovanie

D.3 Systém monitorovania a hodnotenia programu rozvoja obce

Nastavenie systému monitorovania má slúžiť na hodnotenie implementácie Programu rozvoja obce na základe vyhodnotenia zvolených ukazovateľov. Využíva sa pri tom systém zadefinovaných ukazovateľov ku jednotlivým cieľom, ktoré majú určené cieľové hodnoty a kritérium času na dosiahnutie očakávaných cieľových hodnôt (viď. tabuľka nižšie). Vzhľadom na to, že Program rozvoja obce je strednodobým strategickým dokumentom v rámci jeho priebehu dochádza k priebežnému monitorovaniu - raz ročne. Po skončení platnosti dokumentu dochádza k záverečnému či ex – post hodnoteniu.

Odporúča sa mať vytvorený monitorovací výbor, ktorý bude dohliadať na monitoring plnenia plánu Programu rozvoja obce. Monitoring bude vykonávaný z radov zamestnancov obecného úradu.

Aby boli jednotlivé projektové zábery programového dokumentu obce realizované v súlade s princípmi efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov je potrebné na úrovni obce monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať, v prípade potreby, zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie globálneho cieľa obce.

Obecné zastupiteľstvo obce Malé Uherce bude na svojich stretnutiach jedenkrát ročne prehodnocovať plnenie Programu rozvoja obce. Podklady k hodnoteniu plnenia akčného plánu bude pripravovať starosta obce so zamestnancami Obecného úradu. Získa a vyhodnotí prípadné pripomienky úradu, poslancov a verejnosti týkajúce sa akčného plánu. Na základe získaných informácií môže v prípade potreby obec uskutočniť aktualizáciu Programu rozvoja obce, pričom aktualizovaný dokument musí schváliť zastupiteľstvo obce. Každá ďalšia aktualizácia bude označená novým číslom, pričom jej prvá verzia má označenie 1.0, každá ďalšia bude 1.1, 1.2, 1.3, atď.

Obec je podľa § 12 zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja v platnom znení povinná každoročne do 31. mája zaslať na VÚC správu o plnení programu rozvoja obce.

Tabuľka č. 24: Merateľné ukazovatele

Projekt zameraný na :	Ukazovateľ	Merateľná jednotka	Cieľová hodnota do roku 2031
Výstavba, rekonštrukcia , modernizácia: - ciest - chodníkov - cyklochodníkov - lávok , mostov	Cesta, Chodník Cyklochodník Lávka, most	m/km/ počet	3 2 2 2
Výstavba , rekonštrukcia, modernizácia: - vodovodov - kanalizácii - plynového potrubia	Vodovod Kanalizácia Plynové potrubie	m/km	3 1 1
Výstavba , rekonštrukcia , modernizácia verejných priestranstiev (revitalizácia)	Verejné priestranstvo	m2	1 000
Podpora cestovného ruchu (nové turistické trasy, náučné chodníky)	Turistické trasy, chodníky	počet	2
Podpora cestovného ruchu (nové zariadenia poskytujúce služby v cestovnom ruchu)	Zariadenia v cestovnom ruchu	počet	1
Zrekonštruované, zmodernizované obecné budovy	Obecná budova	počet	4
Výstavba, rekonštrukcia , modernizácia detských ihrísk	Detské ihrisko	počet	2
Výstavba , rekonštrukcia , modernizácia športovísk	Športovisko	počet	2
Podpora podnikateľských subjektov	Nové podnikateľské subjekty	počet	3
Podpora zamestnanosti	Nové pracovné miesta	počet	15
Zvýšenie bezpečnosti obyvateľov	Monitorovaný priestor	m2	200 m2
	Opatrenia proti prírodným živlom	počet	2
Úspora energie obecných budov	Úspora elektriny, plynu, vody	%	60
	Budovy využívajúce alternatívne zdroje energie	Počet	3
	Budovy s rekonštrukciou zameranou na úsporu energie	počet	3
Podpora bývania v obci (rekonštrukcia, výstavba)	Nájomné byty	počet	10
Podpora bývania v obci (nové IBV)	IBV	m2	10 000
Zvýšenie kvality poskytovania zdravotníckych služieb	Ambulancie všeobecného/ špecializovaného lekára	Počet	1

Ochrana, rekonštrukcia kultúrnych pamiatok	Kultúrne pamiatky	počet	2
Sociálna starostlivosť o znevýhodnené skupiny občanov (tvorba a jej modernizácia)	Počet osôb ktorým je poskytovaná sociálna starostlivosť	Počet	80
Rozvoj a podpora školstva	Rekonštrukcia budov školských zariadení	Počet	1
Podpora spolupráce	Aktivity na podporu spolupráce, workshopy, stretnutia	počet	5
Rozvoj technickej a technologickej infraštruktúry obce	Internetové pokrytie obce	% pokrytia	100
Zachovávanie a rozvoj zvykov a tradícií	Podujatia na podporu zvykov a tradícií	Počet	10
Podpora poskytovania verejných služieb	Inovované služby, nové služby pre občanov	počet	10
Vzdelávanie zamestnancov samosprávy a organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti	Vzdelávacie aktivity	počet	4
Ochrana životného prostredia: - Odstránenie čiernych skládok - Environmentálne odvádzanie odpadových vôd - Osveta v oblasti ochrany ŽP	- Odstránené čierne skládky - Počet domácností napojených na kanalizáciu - Aktivity na podporu ochrany ŽP	Počet % Počet	2 100% 5
Separovanie odpadu	Množstvo vyseparovaného odpadu	%	60
Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	Podporení či noví poľnohospodári, SHR, subjekty lesného hospodárstva	Počet	3

Zdroj: vlastné spracovanie

*V prípade realizácie aktivity, projektu, ktorého merateľný ukazovateľ nie je definovaný v hore uvedenej tabuľke, bude jeho cieľová hodnota definovaná priamo projektom, projektovou dokumentáciou, či v popise projektu. Merateľný ukazovateľ je definovaný priamo charakterom realizovanej aktivity. A teda ak sa budujú cesty ,či chodníky – sleduje sa ich dĺžka, prípadne ak sa sleduje úspora, najlepšie sa vyjadruje v percentách oproti pôvodnému stavu. Pri akomkoľvek projekte je preto potrebné definovať veličinu, ktorá bude udávať cieľovú hodnotu projektu.

ČASŤ E – FINANČNÁ ČASŤ

Jednou z kľúčových častí podrobného plánu implementácie Programu rozvoja obce je plán využitia zdrojov a finančný plán implementácie stratégie. Úlohou v tejto časti je stanoviť finančné, ľudské, priestorové, materiálne a iné zdroje nevyhnutné pre implementáciu Programu rozvoja obce. Ako sme už spomínali, obce sa pre nedostatok financií spoliehajú na dotačné programy a iné externé zdroje financovania realizácie projektov. Je tiež rad opatrení – ako napr. investície, ktoré je možné realizovať z iných ako dotačných či rozpočtových zdrojov. Investície, ktoré zefektívňujú prevádzku infraštruktúry a poskytované služby, je možné financovať aj napr. za pomoci výhodných pôžičiek. Investície, ktoré prinášajú finančný prospech aj súkromnému sektoru, je možné zabezpečiť v partnerstve privátneho a verejného sektora a pod.

Regionálny rozvoj je financovaný podľa zákona 539/2008 Z. z., §4 prioritne z nasledovných zdrojov:

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly ministerstva investícií a z rozpočtových kapitol iných ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.

E.1 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Finančné prostriedky, ktoré môže obec získať môžu pochádzať z viacerých zdrojov:

- Dotácie ministerstiev a fondov (MIRI, MŽP, Environmentálny fond, MPSVR, MD, MŠ, Fond na podporu športu, Dotácie ministerstva kultúry,....),
- Grantové schémy ministerstiev a neziskových organizácií,
- Vlastné zdroje,
- Bankové úvery,

- Účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev,
- Sponzoring, atď.

Štruktúra využitia zdrojov vždy závisí na aktuálnej finančnej situácii obce, priorit, možnosti získania externých zdrojov na financovanie ale aj na spoločensko- ekonomických podmienkach v spoločnosti.

Formulár č. 3 : Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Spolu v EUR	
I. Hospodárska oblasť	2 234 000,00,-
II. Sociálna oblasť	3 200 000,00,-
III. Environmentálna oblasť	2 465 000,00,-

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Schválenie Programu rozvoja obce	
Dokument	Názov: Program rozvoja obce Malé Uherce na roky 2024 – 2031 Štruktúra dokumentu: dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 309 /2014 Z. z, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a podľa Metodiky tvorby a implementácie p programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, ktorú vypracoval Úrad podpredsedu Vlády SR pre investície a informatizáciu, v jej platnom znení.
Spracovanie	Forma spracovania: spracovanie vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Obdobie spracovania: Dokument bol spracovaný v období 05/2023-12/2023. Prípravný tím. Pozostával z 9 členov, počas tvorby Programu rozvoja obce dohliadal na správnosť informácií v dokumente. Autor dokumentu: MVL Štefánek, s.r.o. Účasť verejnosti : verejnosť bola vyzývaná participovať na procese spracovania prostredníctvom dotazníkového prieskumu o obci, jej službách, potrebách, nedostatkoch, atď.
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy: 19.02.2024 Verejné pripomienkovanie: 19.02.2024
Schválenie	Program rozvoja obce Malé Uherce na roky 2024 – 2031 bol schválený zastupiteľstvom dňa 19.2.2024.

Prílohy Programu rozvoja obce

Príloha č. 1 – Vstupná správa pre spracovanie / aktualizáciu strategického dokumentu Program rozvoja obce Malé Uherce

Príloha č. 2 – Uznesenie o schválení Vstupnej správy pre spracovanie / aktualizáciu strategického dokumentu Program rozvoja obce Malé Uherce

Príloha č. 3 – Register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok

Príloha č. 4 – Dotazník – vzor použitý pri zbere dát pre potreby Programu rozvoja obce Malé Uherce

Príloha č. 5 – Uznesenie o schválení Programu rozvoja obce Malé Uherce na roky 2024- 2031